

Z u. radmru

AVE MARIA

Nabožni mesečnik za slovenske katoličane v Ameriki.
Izdajajo oo. Frančiškani v Lemontu, Illinois. U.S.A.

JUNE
1945
LETNIK 37

AVE MARIA

mesečnik za slovenske katoličane v Ameriki.

Prinaša vzgojne in nabožne članke, kakor tudi povestice in druge slovenske spise pomembnejše vsebine našim slovenskim izseljencem v pouk in zabavo.

Izdajatelj:

FRANČIŠKANI V LEMONTU.

**Ave Maria, P. O. B. 608,
Lemont, Ill.**

Naročnina velja \$2.50.

Naročnina Tvoja je dar v podporo ubožnejšim slovenskim fantom, ki se izobrazujejo za slov. duhovnike v lemontskem semenišču.

Naročnikov in dobrotnikov se spominjamo v lemontskem samostanu v vseh svojih molitvah, pri sv. mašah in drugih duhovnih opravilih. Opravimo pa zanje tudi sv. mašo in sicer vsako prvo sredo v mesecu.

Entered as second-class matter August 20, 1925, at the post office at Lemont, Illinois, under the act of March 3, 1879. Acceptance of mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on August 29, 1925.

Printed by
SERVICE PRINTERS
Lemont, Ill.

BOG PLAČAJ, DOBROTNIKI

ZA DAR — Rev. S. Krasovic \$4, F. Koren \$2, Rev. Vrhunec \$10, M. Leustik \$5.

ZA SEMENIŠČE, Tabernakelj, Kruh sv. Antona, Študente in drugo — K. Lopič \$1, U. Pozarelli \$2, M. Evetz \$1, J. Radina \$3, A. Nemgar \$1, F. Ivančič \$10, J. Pavlich 50c, L. Mihelich \$2, L. Simonelič \$10, R. Ujčič \$1, L. Cimperman \$5, F. Koren \$4, F. Sadar \$1, H. Ošaben \$1, A. Kovačič 50c.

ZA LUČKE — K. Govednik 50c, K. Lopič \$1, J. Paul \$5, M. Brtchie 50c, M. Evetz 50c, M. Laurich \$1, J. Radina \$2, M. Oblak 50c, A. Palčič \$1, I. Trškan \$1, J. Pavlich 50c, M. Veber 50c, A. Grdina \$10, G. Jurjovec \$1, C. Boncha \$2, A. Perušek \$2, L. Mihelich \$1, M. Pavlesič \$1, E. Bezovšek \$2, M. Kremesec \$5, M. Marosh \$3, L. Simonelič \$10, A. Ribnikar \$1, R. Ujčič \$2, M. Toleni \$1, A. Škoff \$2, A. Retelj \$1, R. Urbančič \$1, M. Kočevár \$2, J. Pucel \$1, J. Mlakar \$2, A. Hočevár \$1.10, J. Kolence \$2, F. Grill \$5, F. Holst \$2, K. Lovrin \$10, J. Marolt \$5, A. Rebol \$2, A. Medvesček \$1, M. Koželj \$3, F. Slogar \$2, U. Bogolin \$2, F. Ulčar \$1, M. Klepec \$1.50, A. Švigel \$1.50, Mrs. Schustarsich 50c, T. Ferk \$5, E. Gabrenja \$4, J. Pazdertz \$1, K. Lopčič \$2, F. Zainer \$1, J. Ovník \$1, R. Stančar \$1, A. Skrabec \$1, C. Vrasich \$2, J. Petrinčič \$3, Mrs. Dresčik \$1, M. Hoge 50c, Mrs. J. Tanko \$1, Mrs. A. Miklavčič \$2, F. Perovšek \$2, F. Klančar \$1, F. Bricelj \$2, T. Lužar \$1, Mrs. M. Marinich \$1, M. Muc \$1, N. N. 5, J. A. Ray \$3, A. Fabjan \$5, A. Kanda \$1, F. Stibler \$2, J. Stark 50c, R. Gorgane \$2, J. Pugelj \$2, J. Zaic \$2, A. Zakovich \$1, C. Slogar \$6, M.

Canalas \$2, H. Ošaben \$2, A. Judnich \$1, J. Horvat \$4, M. Sellak \$2, F. Hren \$10, T. Hrovat \$2, A. Peterlin \$1, J. Zabukovec \$2, A. Braeger \$5, Mrs. M. Šircelj \$5, R. Krall \$2, A. Stiglic \$1, J. Sebat 50c, A. Stupnik \$1, F. Zbasnik \$1, Mrs. I. Zalar \$2, F. Jakše \$2, Mrs. R. Mance \$1, M. Seitz \$1, T. Čvelbar \$1, A. Glatz \$2, M. Levstik \$10, M. Grshich \$1, C. Vrbas \$2, M. Čekada \$10, A. Leskovec \$1, F. Zajc \$2, Mrs. F. Gregorich \$2, A. Novak \$2, M. Sadar \$1, Mrs. F. Sajec Sr. \$7, M. Matjasich \$1, F. Ash \$2, Mrs. H. Maren \$1, H. Thoren \$5, M. Strukel \$2.

ZA APOSTOLAT — G. Opeka \$10, M. Knaus \$10, K. Lopčič 50c, J. Paul \$20, J. Rapeš \$30, Mrs. Peterlin \$20, M. Kofol \$20, R. Rosa \$20, L. Simonelič \$20, I. Trunkel \$20.

ZA BARAGOVO ZVEZO — F. Ivančič \$5, St. Agnes Ct. No. 807 WCOF \$5, A. Belec \$2, M. Kočevár \$1, J. Mlakar \$2, F. Koren \$2.

Mrs. Anna Levar iz Milwaukee, Wis. mi je poslala War Bond za \$100 za našo cerkev Marije Pomagaj. Prav lepo se ji s tem javno zahvalim za ta velikodušni dar s prošnjo, da ji Marija Pomagaj stoterno povrne.

Rev. John Ferlin, OFM.

Umrla je sledeča naročnica: Mrs. Elizabeth Janežič, Ely, Minn. Naj počiva v miru!

Zahvaljujejo se Bogu, Mariji, Mariji Pomagaj, Presv. Srcu Jezusovemu, sv. Antonu in Frideriku Baragi za pridobljene milosti:

Mrs. L. Mihelich, Mary Kočevár, Mrs. Mladic, Uršula Pozarelli.

AVE MARIA

Junij, 1945—

Lemont, Ill.

—Letnik XXXVII.

BREZJE

Silvin Sardenko.

Komur svoje milost ime,
si, Marija, vtisnila v srce:
prime potni les in pojde z doma,
k Materi na božjo pot poroma.
Sklenjena med nami taka vez je:
s prvim potom romamo na Brezje.
Danes prve ste povabljene —
matere, ki ste pozabljene.
Sin pozabil vas je, mučenice,
mož zapustil vam je večne vice;
pokorite se za drugih grehe,
prosite za kapljico utehe.

Tudi druge ste povabljene:
matere, ki ste ugrabljene.
Čas ugrabil vas je od družine
vrgel vas je v stroje med trpine.
Deca v sobi zapuščena plaka,
prazna ponev ob ognjišču čaka.
Vam je svoje žalostno ime
Doloroza vtisnila v srce.
Pojdimo na božjo pot na Brezje,
kot da z rok bi palo vam železje:
vaša duša mirno se oddahne,
vaša solza za trenutek vsahne.

Hitro diha, hitro dirja voz:
Sama lepa polja skozinskoz.
Pozne setve so že razorane.
Rožne ajde, Bog vas varuj slane!
Mimo Medna, mimo solnčne Sore:
Sorško polje! Pevca vneti more.
Potnik nima lepših potovanj
kakor romar čez gorenjsko plan.
Škofja Loka, Kranj, Podnart, Otoče!
Vsak izstopi, kdor na Brezje hoče.
Z Bogom, vlak! Oj ti si drag dobrotnik,
vsakemu po svoje zvest sopotnik.

Zvon nas vabi. Zlat Marijin prst:
stolp se dviga iznad hišnih vrst.
Ozka steza spremlja nas s postaje;
preko Save se mostnina daje.
In mostnina, če v življenje greste?
To je milost, romarice, veste!
Levo, desno koprni prosjak,
res, da vedno ni resničen vsak;
siromak še večji morebiti,
če z lažjo si mora kruh služiti.
Glejte Brezje! Romarice verne,
vstani glas iz trume tisočerne!

Zdrava naša ljubljena Gospa,
ki v naročju nam držiš Boga!
Gledaš Dete, gledaš trume vdane:
Glej, slovenske matere smo zbrane!
"Več ne pridem!" rekla je katera,
vendar jo je spet prignala vera.
Gube šteješ — ves ostanek naš,
žulje šteješ — ves prihranek naš.
Ne presliši grenkih mater klica,
Ti nam bodi sladka Pomočnica!
Tebe v prošnjah prosimo iskrenih,
po sklečanih hodimo kolenih.

In potihne glas in prošnja z njim.
Z lece javlja oče Joahim:
"Drage moje matere slovenske,
svet ne ceni tihe žrtve ženske.
Ali Ona vidi težka dela,
ki za Sina sama je trpela.
Blagoslovljen sad deviški njen,
blagoslovljen vaš spomin iskren.
Matere, ki za svoj rod trpijo:
delajo za Kristusa z Marijo.
Zbogom mater romarska krdela,
vsaka vrni se domov vesela!"

KRUH ČASTIMO IZ NEBES

V ČASIH je bil veliki četrtek glavni praznik sv. Rešnjega Telesa; zvečer je bila sv. maša v spomin, da je Jezus prav tisti čas postavil sv. Rešnje Telo, nekrvavo daritev in sv. obhajilo. Tudi sedaj se veliki četrtek spominjamo te Jezusove dobrote; sv. maša se opravi v beli barvi in mašnik veselo zapoje "Slavo". Takoj nato pa začno padati temne sence s Kalvarije na oltar in na cerkev; trpeči in umirajoči Jezus nam stopi pred oči. Da bi pa mogli Jezusa v sv. Rešnjem Telesu vendarle skupno in radostno proslaviti in se mu za nebeški Kruh iz vsega srca zahvaliti, je sv. Cerkev prenesla to slavlje z velikega četrтка na četrtek po nedelji presv. Trojice.

Praznik sv. Rešnjega Telesa je l. 1264 postavil papež Urban IV., in sicer zaradi prikazni, ki jih je imela njegova sodobnica, belgijska redovnica Julijana iz Luetticha (Litiha). Že izmlada je vneto častila najsv. Zakrament. Od svojega 16. leta je v zamaknjenju večkrat videla mesec, ki mu je pa manjkal krajec. Gospod ji je razodel, da mesec pomeni praznike cerkvenega leta; njihov krog pa še ni poln, ker manjka praznika sv. Rešnjega Telesa. V Luettichu je tedaj opravljal višjo cerkveno službo poznejši papež Urban IV.; Julijana se je obrnila nanj in takoj se je zavzel za vpeljavo tega lepega praznika.

Procesije sv. Rešnjega Telesa pa ni nihče ukazal, ampak je v 13. in 14. stoletju iz praznika sama zrastle. Sedaj je to najlepša verska slovesnost za vsak kraj, in nas tudi drugoverci zavidajo zanj.

Praznik in procesija sv. Rešnjega Telesa bi naj nam bili sveti priložnosti, da javno, neustrašeno in najspoštljiveje izrazimo svojo trdno vero v Jezusovo navzočnost pod podobo kruha in vina. Naša duša in naše telo bi se nanj v globoki hvaležnosti sklanjala ob misli na Jezusovo dobroto, ker se je ponižal ne samo do nas ljudi, ampak do mrtve narave, do skorjice kruha in do čaše vina, da se v njima daruje za nas, da nas z njima hrani in da je v naših tabernakljih neprestano naš gost, tolažnik in priprošnjik. Ni nam treba Boga iskati v nebesih, ker ga imamo med seboj. Ni nam treba zavidati Izraelcev za njih veličastni tempelj, kamor so hodili opravljat krvave in nekrvave daritve; naša daritev je neizmerno več, ker je božji Sin v njej Dar in Darovalec. Jezus v sv. Hostiji je še vse bolj nebeška hrana, kot je bila mana v puščavi; samega Boga uživamo in božje življenje prihaja v nas. Našemu svetniškemu Baragi se je med Indijanci do solz inako storilo, ko jim je blagoslavljal prve lesene cerkvice, v nekaj dneh zgrajene iz brun in brez stropa, kot so naši skednji; misel, da se bo tu opravljal sv. daritev in da bo Jezus med njegovimi nevednimi Indijanci osebno prebival ter jih hranil, krepil in tolažil, je do solz razgibala njegovo slovensko dušo.

Pač bi bili nesrečni, če bi nam reformacija vzela katoliško vero in z njo resnice o sv. Evharistiji. Naša vera bi postala ubožna, saj bi pogrešali najožjega in najprisrčnejšega stika z Jezusom. Zato se naj na praznik sv. Rešnjega Telesa vsako leto med nami dopolnjuje naročilo sv. Cerkve:

Kar le moreš, daj v zahvalo,
zanj bo slave še premalo,
tvoje hvale dosti ni.

Mašno besedilo na praznik sv. Rešnjega Telesa je posebno blesteč dragulj katoliškega bogoslužja. Sam veliki krščanski mislec sv. Tomaž Akvinski je to besedilo sestavil. Tudi njego v prijatelj, sv. Bonaventura, ga je napisal; ko pa je Tomaževo prebral, je svoje takoj umaknil in prijatelju navdušeno čestital. Predpodobe stare zaveze se v tem besedilu spajajo z besedili nove zaveze in povzdigujejo presveto Skrivnost, v kateri kakor v kristalu odsevajo tudi skoro vse druge verske resnice. "Z najboljšo pšenico jih hrani, aleluja, in z medom, tekočim iz skale, jih nasičuje, aleluja, aleluja, aleluja. Vriskajte Bogu, ki je naša moč, vriskajte Bogu Jakobovemu!" tako se v svetem zanosu začena mašno besedilo praznika.

Kot Berilo čita mašnik list sv. Pavla do Korinčanov, ki v njem apostol opisuje postavitve presv. Evharistije po zadnji večerji in nas navaja k vrednemu sv. obhajilu.

Ganljivo lepa je pesem, ki sledi za Berilom. Cerkev nas v njej spominja na božjo skrb, ki deli vsakemu živemu bitju vsakdanjo hrano, človeku pa daje božjo jed, ki nas združuje z Jezusom. "Oči vseh gledajo vate, Gospod, in ti jim daješ hrano o pravem času. Svojo roko odpiraj in vse, kar živi, napolnjuješ z blagoslovom. Aleluja, aleluja. Moje meso je res jed in moja kri je res pijača; kdor je moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem." Nato mašnik moli in pevci pojo slavospev sv. Tomaža o sv. Rešnjem Telesu. "Hvali, Sion, Rešenika", ki s preprosto jasnostjo razvija vse verske resnice o sv. Evharistiji, nato pa preide v prošnjo do Dobrega pastirja:

Ti nas pasi, ti nas ščiti

in некоč dovoli priti
nam do večnih radosti!

Evangelij je vzet iz Jezusovega govora v shodnici v Kafarnaumu. Ko je Jezus pomnožil kruhe in nasitil 5000 mož, ga je množica iskala, da bi ga postavila za zemskega kralja. Spremili so ga v shodnico v Kafarnaumu ob Genezareškem jezeru. Jezus jim je tedaj obširno govoril o Kruhu, ki ga bo dal v hrano, in o njegovih učinkih za dušo in telo.

Ganljivo lepa je prošnja po darovanju, da bi verniki bili eno v ljubezni med seboj, kot se je tudi v to hostijo združilo mnogo klasov in žitnih zrn in v to vino mnogo grozdov in jagod.

Po obhajilu sledi najprej Jezusovo otožno naročilo: "Kolikorkrat jeste ta kruh in pijete kelih, oznanjate smrt Gospodovo". Takoj nato pa mašnik prosi: "Naj nas nasiti, prosimo te, Gospod, večno uživanje tvoje božje narave, ki ga upodabljata časno prejemanje tvojega dragocenega Telesa in Krvi." Sv. obhajilo je torej podoba in predokus nebeške sreče.

*

Svoje radosti in hvaležnosti zaradi sv. Rešnjega Telesa pa Cerkev ne more obdržati med stenami božjega hrama, marveč jo nese venkaj, med hiše, polja in travnike. V pozlačeni monstranci je zlata lunica, posejana z lesketajočimi se biseri, in ljubeče oklepa sv. Hostijo. Okrog nje je spleten za ta praznik venček pisanega cvetja. In duhovnik nese monstranco pod belim, svilenim nebom.

Spotoma so postavljeni štirje zeleni šatorji z oltarji, odkoder se daje blagoslov. Vsak od teh šatorov je obrnjen na drugo stran neba, vsa župnija bo od tam prejela blagoslov. Praznik sv. Reš-

njega Telesa je šatorski praznik krščanskega ljudstva.

Ko je duhovnik prinesel v šator monstranco, pokadi Najsvetejše in zapoje evangelij. Prvi evangelij je začetek Janezovega evangelija in govori o življenju druge božje osebe, preden je iz ljubezni do nas postala človek, in kako je bivala med nami. Drugi evangelij govori o pomnoženju kruhov, s katerim je včlovečeni Bog predpodobil sv. obhajilo. Tretji evangelij je zopet iz Jezusovega kafarnaumskega govora in napoveduje postavitv sv. Evharistije. Četrty evangelij pa opisuje, kako je Jezus po zadnji večerji izvršil to predpodobo in napoved ter se dal v daritev in daritveni obed.

Vsi štirje evangeliji nam poživljajo vero v Jezusovo navzočnost v sv. Rešnjem Telesu. Nato mašnik v našem imenu prinaša Jezusu prošnje za naše dušne in telesne zadeve, saj je Jezus tudi v svojem zemskem bivanju imel vse umevanje zanje. Te prošnje so:

Treska in hudega vremena. — Reši nas, o Gospod!

Daj in ohrani sad zemlje. — Prosimo te, sliši nas!

Ponižaj sovražnike svete Cerkve. — Ohrani apostolskega pastirja in vse cerkvene stanove v svoji sveti veri. — Daj vsemu krščanskemu ljudstvu mir in edinstvo. — Prosimo te, sliši nas!

Nagle in neprevidene smrti. — Reši nas, o Gospod!

Daj krščanskim kraljem mir in pravo soglasje. — Deli svoje milosti naši deželi in njenim oblastnikom. — Prosimo te, sliši nas!

Ko je duhovnik z zborom odpel nekaj teh prošenj, utihnejo zvonovi in monstranca se zasveti v soncu: Jezus blagoslavlja župnijo in njene prebivalce. Na-

to zvončki zopet zazvene in se zvonovi razmajejo; nova evharistična pesem počasti božji Kruh. Sprevod krene dalje.

Zadnji blagoslov je še posebno slovesen. Duhovnik se zapovrstjo obrne na vse štiri strani sveta in blagoslavlja, zraven pa ponavlja prošnje zoper hudo uro, kužne bolezni, glad in vojsko, neprevidno smrt in vsako drugo zlo.

Po zadnjem blagoslovu gre sprevod v cerkev, kjer se odpojeta še zadnji kitici slavospeva "Hvali Sion" in je tudi tu blagoslov z Najsvetejšim.

NEKAJ MISLI O STARIH KRSTNIH KNJIGAH

TAKO je nanoslo, da sem nedavno precej natančno pregledoval neke krstne knjige: ene so se začele z l. 1584, druge z l. 1623, tretje pa z l. 1724, torej so bile prve stare nad 350, druge in tretje pa nad 200 in 300 let. Izprva nimajo take stare knjige za človeka nič kaj mikavnega na sebi: stare so, deloma strgane, po plesnobi zudarjajo; pisava je stara, nerodna, včasih že tako obledela in zabrisana, da še s povečalnim steklom težko doženeš, kaj je hotel davni pisec prav za prav zapisati. Taka knjiga je kakor grob, v katerem so pokopana imena starodavnih, pred 200, 300 leti živčih ljudi in rodov. Ali treba je te knjige samo potrpežljivo in s preudarkom brati, pa ti to, kar se je zdelo, da je grob, nagloma oživi in ti ima toliko lepega in resničnega povedati. Naj vam napišem par stvari, ki so mi jih omenjene knjige povedale!

Tu sta n. pr. zapisana oče in mati, po-

ročena v Gospodovem letu 1600, ki sta imela 12 otrok. Čez 25, 30 let se je poročil na dom njun prvorojenec. Iz tega zakona zopet nov rod z osmimi, desetimi, dvanajstimi otroki. Čez nadaljnjih 25—30 let zopet tretji rod in tako dalje, vedno novi rodovi, preko l. 1700 in preko Napoleonovih vojska in preko nedavne svetovne vojske do današnjega dne... Pred duha pa ti stopa vedno ista slika: v vsakem rodu mlada, zdrava, krepka, cvetoča novoporočenca, polna kipečega življenja. In okoli njiju — pomlad svežih, živih, veselih otrok — družinska sreča in veselje — zdrave krepke roke — veselje do dela — pridno neutrudno gospodarstvo in gospodinjstvo. Ali čas teče, leta zore, v družini se z leti razvija bolj in bolj cvetje sinov in hčera. In zdaj sta oče in mati prestopila višino življenja: lepota, moč, zdravje — vse se obletava, življenje se umika, v kri in srca stopa hladna jesen. Čedalje samotnejši in tišji postaja njih dom: njih razceveli limbarji in rože, njih mladi hrasti in cvetoče mlade jablane so se drug za drugim presajali z doma, stopali v službe, se vezali v zakone itd. Samo prvorojeni sin je ostal doma in pripeljal v dom, ki ga mu je oče izročil, mlado ženo. Pa zacvete zopet kakor pred 30 leti v hiši družinska pomlad: novi otroci, nov rod, vsepovsod polno smeha in joka, ljubezni in prepira, žalosti in radosti, pesmi in dolgočasje, molitve in divjih besedi, človeških slabosti in vrlin, nadležnih bolezni in prešernega zdravja, sreč in nesreč, medu in pelina. In žalostnega dne se odpro na stežaj hišna vrata in ven prinesejo v črni rakvi starega očeta in drugega žalostnega dne še staro mater — pred 50, 60 leti sta bila v cvetju, v mladostni moči — in ju nesejo tja ven na božjo njivo. In mladi rod tako hitro

rad pozabi vse tiste, ki so pred njim živeli v isti hiši kot edini čez in čez upravičeni domačini, ki so se pa odselili v deželo večnosti.

Tri- do štirikrat vsakih sto let se ponavlja po hišah in družinah taka pomlad. En rod — ena cvetna doba. In ko mine ena cvetna doba, stopi na plan drug rod s svojo cvetno dobo, ki pa počasi zopet odmrje in naredi prostor nadaljnjemu rodu, ki že prihaja za njim.

Ob takem dogajanju in takih mislih bi rekel stari poganski Slovenec: "Črna Morana (boginja zime in smrti) uničuje sproti vse, kar rodi zelena Vesna (boginja pomladi)." Lahkoživi moderni Slovenec bo zakrožil morebiti tisto milo — otožno:

Kje so moje rožice,
pisane in bele? . . .
Ah pomlad je šla od nas,
vzela jih je zima, mraz? . . .

Globoko krščansko srce pa ob takem porajanju in ginevanju rodov obstalo pri zvezdi nepremičnici iz sv. Pisma (Prid 1, 2) in iz "Hoje za Kristusom" (1. pogl. 2): "Ničemurnost in ničemurnost (bolje: praznota in praznota in vse je prazno) in vse je ničemurnost razen Boga ljubiti in Njemu edinemu služiti." Kako bridko bi bila goljufana ženina in nevesta, če bi bila prepričana, da je poročni prstan najlepša, najsvetlejša, najbolj zlata zvezda, kar jih sije z višnjevega neba, da je znamenje največje sreče, ki je na zemlji sploh dosegljiva! Če sta vezala svoje srce samo na zunanost, na lepoto, moč in zdravje — kako naglo ju je življenje razočaralo, kako hitro je prišla grenka zavest, da "srce je prazno, sreče ni."

O kako pusto in neznosno bi bilo na

zemlji, če ne bi bilo na nebu svetlejših zvezd, kot je poročni prstan, kot je ljubezen človeka do človeka, kot je čaša sreče, ki jo naliva in nudi točajka — Zemlja, če ne bi bilo božjih, večnih dobrin, če nas Bog ne bi ljubil in če mi ne bi ljubili Boga, če človek ne bi znal in mogel delati takih del, ki so neumrljiva in za večno od duše neločljiva, — dela krščanskih kreposti, če ne bi bilo za človeka druge, prave domovine, dežele nesmrtnosti!

Blagor pa takim zakonskim, ki so jim bile v življenju zvezde vodnice — božje resnice! Takim, ki so razumeli, kaj se pravi, Boga nad vse ljubiti, nad vse zemeljske dobrine, nad lastne otroke in nad medsebojno zakonsko ljubezen! Blagor takima dvema, ki sta bila tako modra, da sta drug drugemu pomagala do kar največje dušne lepote! In blagor jima, če sta vzgojila svoje otroke za Boga! Potem je njuna starost samo utrujenost po dolgem, težkem delu. Potem —: "pojdemo počivati; ko se zbudimo, bo zunaj že napočila večna pomlad, potem bomo vstali nebeško spremenjeni, v večni mladosti, lepoti in sreči, v čisto novi, v duhovni, nebeški ljubezni!"

*

Pri neki krstni knjigi mi je začelo v oči mahati, da so bile neke nezakonske matere naprej in naprej skozi več desetletij vedno istega rodbinskega imena; zdaj je bila taka nesrečnica Marina R., zdaj Ratuša (Doroteja) R., zdaj Femija (Evfemija) R. — vedno ta nesrečni R.! Ko sem opozoril na to g. Janeza, ki je zdaj gospodar teh bukev, mi je pa tole povedal: "Moj nekdanji župnik na J. mi je pravil, da je zasledoval neko zanikarno družino po krstnih, poročnih in drugih župnih knjigah za 200 let na-

zaj; pa se je pokazalo, da je bila ta družina že pred 200 leti in potem skozi 200 let naprej in naprej vedno zanikarna in malovredna."

Grozna misel! Torej nekoč, pred 200 leti, sta bila oče in mati — morebiti samo oče, morebiti samo mati —, ki sta prva zanemarjala vzgojo svojih otrok ali jih morebiti s svojim slabim zgledom prva naučila greha. In njih grehi in slabi zgledi niso z njima umrli, marveč so po njih krivdi prešli na potomce ter prišli od rodu do rodu do današnjih dni in bodo morebiti živeli naprej do sodnega dne, če rod ne bo že prej izumrl. Ali vidiš zdaj, čemu bo po osebni sodbi, ki je za vsakega človeka takoj po njegovi smrti, še posebej sodni dan in vesoljna sodba? Tudi zato, da bodo taki zanikarni starši videli, kako je njih greh po njih smrti živel še naprej in naprej, ter da bodo spoznali, kako velike kazni so vredni. Taki starši so res nekaki "očaki greha". Včasih bi se dal kar takile rodovnik napisati: Pijanec je imel sina Nečistnika, Nečistnik pa sina Bogokletnika, Bogokletnik pa sina Tatu, Tat pa sina Delomrznega, Delomržnež sina Ubijalca, Ubijalec sina Oderuha, Oderuh pa sina Požrešnega, moža Vetrenjače, matere Vlačuge, ki je najsmrdljivejša nesnaga v sedmih farah na okoli. — O gorje takim patriarhom greha!

Dr. A. Zdešar C. M.

UTRINKI

"Če sprejememo od Boga v pravi ponižnosti ljubezen in trpljenje, in če priznamo oboje kot dar božji, nam to bolj koristi, kot če bi se vsak dan krvavo bičali."

"Ako je človek bolan, dostikrat misli, da njegovo življenje pred Bogom nič ne velja; in vendar more bolnik dostikrat več zaslužiti pri Bogu z vdanostjo, kot tisoč zdravih ljudi."

PRED NJIM TREPEČE VEČNA LUČ

V SVETOVNI vojni smo spoznali vso dragocenost kruha. Spoznali smo, kaj vse manjka, če ni kruha pri hiši; spoznali smo njegovo preprosto, pa nenadomestljivo vrednost.

In kdor je od blizu gledal rast vinske trte in zorenje njenega žlahtnega sadu, kdor je opazoval, koliko skrbi in dela žrtvujejo ljudje za vinsko trto, ta bo imel do vina pravo spoštovanje in bo zato še tembolj obsojal njegovo zlorabo.

Prav to dvojje: beli pšenični kruh in žlahtni sok vinske trte, je pa odbral Jezus, da je pod njunima podobama med nami navzoč, da se Očetu za nas daruje in da je hrana naši duši. Presveta Evharistija je res to, kar pomeni njena beseda: "Velika milost".

*

Človek je ne samo duhovno, ampak tudi čutno bitje. Kar je nadzemskega in božjega, bi rad na viden način gledal in imel pred seboj. Ko spoznava božjo lepoto iz lepote narave, ko sluti božjo ljubezen iz zemske ljubezni, ko mu duša hrepeni po božji dobroti, katera se razkriva v stvarstvu, bi rad Boga imel blizu sebe, ne le blizu svojega uma, ampak tudi blizu svojih oči in drugih svojih čutov. Bog je to težnjo našega srca dobro spoznal in jo je na prav božji način uresničil: pred oltarjem trepetaja večna lučka in nam govori, da je za pozlačeni vrteci tabernakelja včlovečeni Bog pod podobo belega kruha navzoč.

V svojem kafarnaumskem govoru je Jezus prvič izpregovoril o tej svoji nameri. "Jaz sem kruh življenja. Kdor od

njega je, ne umrje." Pri zadnji večerji je gledal, kako so apostoli z žalostjo mislili na slovo od njega; tedaj je svojo kafarnaumsko napoved dopolnil: enega izmed opresnikov je spremenil v svoje telo, in vrč, ki je krožil med jedjo velikončnega jagnjeta, je dal vnovič napolniti z vinom, katero je postalo njegova kri. Višek Jezusove ljubezni do apostolov in do nas je bil s tem dosežen.

V veličastnih katedralah in v ljubko domačih vaških cerkvicah, v lesenih kapelicah misijonarjev in v umetniških cerkvah velemest — po vseh krajih zemskega kroga je Jezus na oltarjih pričujoč, obdan od nevidnih kerubov, da kot človek posreduje in prosi za nas pri Očetu, da nas posluša in uči, tolaži in bodri. Ubogi in bogati, mladi in stari, šolani in preprosti, belokoži in barvane polti — zemski otroci vseh vrst in stanov poklekujajo pred tabernakelj in vsi molijo k Jezusu, ki zanj vedo, da je le nekaj metrov oddaljen od njih. Nemogoče je naštetati vse knjige in knjižice, v katere so nabožni pisatelji zapisali svojo vero in ljubezen do evharističnega Jezusa; nemožno je prešteti vse pesmi, ki so bile zložene v čast Jezusu na oltarju; pregledati vse cvetje in zelenje, ki krasi oltarje in njih božje hišice. Kar je človeška umetnost lepega zamislila in kar je človeškemu srcu drago: vse je verno človeštvo poklanjalo Evharistiji.

Veličastni judovski tempelj je imel skrivnostno Najsvetejše, v katerem je bila skrinja zaveze; večna tema je zakrivala ta najsvetejši kraj in le veliki duhovnik je smel enkrat na leto po spokornih pripravah stopiti vanj. V novi zavezi ima pa vsaka župnija svoj še vse bolj sveti kraj in svoje še bolj sveto Najsvetejše: svoj tabernakelj, in vsak otrok lahko prihiti predenj, kadar hoče.

Ko so junaškega borca za pravice in svobodo Irske, O'Conella, vprašali v angleški protestantski družbi, če res veruje v Jezusovo navzočnost v presv. Rešnjem Telesu, je odvrnil: "To morate s samim Jezusom opraviti. On je rekel, zato verujem."

V tabernaklju je zares Emanuel, Bog z nami.

*

Poleg molitve je daritev najvišje dejanje bogočastja. Stara zaveza je imele daritve in tudi v vseh naravnih verstvih jih najdemo. Človek se tako živo zaveda svoje popolne zavisnosti od Boga, da mu hoče namesto sebe v počaščenje uničiti to, kar mu je najdražje.

Nova zaveza ima daritev, vzvišeno do nebes in čudovito preprosto. Vse druge daritve so jo le nepopolno predpodablja; Melkizedekova daritev kruha in vina ji je bila najtočnejša predpoda. Posvečeni mašnik se skloni nad beli prt, nad kruhom in vinom izpregovori posvetilne Jezusove besede, Jezusovo telo in Jezusova kri postaneta ločeno navzoča, podobno kot sta bila pri Jezusovi krvavi daritvi na Kalvariji, kjer se je kri ločila od telesa; nekrvava daritev nove zaveze je s tem izvršena. Ni samo spomin na Jezusovo daritev na Kalvariji, ampak se iznova izvrši prava daritev. Koder solnce hodi, povsod gleda vernike, od ranih jutranjih ur zbrane, kako molijo belo hostijo in posvečeni kelih, katerega duhovniki vseh narodnosti dvigajo proti nebu. Prerokba Malahijeve, da se bo čista daritev opravljala po vsem svetu, od vzhoda do zapada, se neprestano dopolnjuje.

Najbolj izbrani angleški visokošolci, ki študirajo v Oxfordu in se pripravljajo na najvišje državne službe doma in v kolonijah, imajo v hišnem redu do-

ločbo, da gredo tudi med tednom večkrat k službi božji. Po večini niso katoličani, ampak protestantje, in zato njih jutranja služba božja ni sv. maša; pa vendar jim je javno mnenje najvišjih krogov predpisalo to jutranje bogočastje. V naših cerkvah se pa zjutraj vrše božje skrivnosti daritve sv. maše. Sadeži že ene same sv. maše so nepopisni.

Apostol Pavel opisuje v pismu do Hebrejcev Kristusa, velikega duhovnika nove zaveze, kako je šel v svetišče — v sama nebesa — ne s krvjo darovanih živali, ampak z lastno krvjo, da jo razlije nam v odpuščanje in priprošnjo. Sv. maša v najbolj skromni cerkvi je tako Jezusovo dejanje.

Še tako važno in nujno dejanje izgubi vso važnost v primeri s sv. mašo; še preprosti hlapec in kmet sv. Izidor je to vedel.

*

Jezus v presv. Evharistiji pa hoče biti tudi naša dušna hrana. Tako nas ljubi in tako nam hoče pomagati, da želi postati eno z nami, kot postane naša telesna hrana eno z nami. Telesni živež nam ohranja in krepi življenje, tako je pa tudi o sebi zatrdil Jezus v kafarnaumskem govoru: "Kdor je moje meso, ima večno življenje. Ako ne boste jedli mesa Sina človekovega, ne boste imeli življenja v sebi."

O prvih vernikih beremo, da so bili stanovitni "v lomljenju kruha", v sv. obhajilu.

Angleški spreobrnjenec kardinal Newman je imel kot protestantski nad diakon mesečnih 100.000 frankov dohodkov. To je bila v tistih časih ogromna vsota. Nekoliko dni pred njegovim spreobrnjenjem ga je obiskal eden njegovih prijateljev in mu branil izstopiti iz dosedanje vere, češ — če postaneš ka-

čoličan, boš vse te dohodke izgubil. Newman pa je nejevoljno vstal in mu zaklical: "Pa kaj je 100.000 frankov v primeri z enim samim sv. obhajilom?"

Janzenistovska zmota je bila za dolgo časa zaprla vernikom vrata v to božjo obednico. Potem je pa vstal eden največjih dobrotnikov človeštva, papež Pij X., in izdal odlok o pogostnem in vsakdanjem sv. obhajilu. Ponovil je željo tridentskega vesoljnega zbora: "Sveti zbor bi želel, da bi verniki sveto Evharistijo prejemali vsakikrat pri sveti maši, ne samo duhovno, ampak zakramentalno." Potem je papež pojasnil: "Hrepenenje Jezusa Kristusa, naj bi verniki vsak dan pristopali k mizi Gospodovi, pa ne izhaja v prvi vrsti odtod, da bi tako skazovali Gospodu čast in spoštovanje, ali da bi bilo sv. obhajilo nekako plačilo in darilo za čednosti vernikov, marveč poglobitni namen je, da bi se verniki v svetem Zakramentu združevali z Bogom, dobivali moči zoper poželenje, se očiščevali vsakdanjih malih grehov in se varovali večjih grehov."

ČUVARJI VEČNE LUČI

KOT Abeli, ki bodo prinašali Gospodu vsečne žrtve, in kot Davidi ki bodo šli sredi svoje mladosti kot prvoborilci Luči nad močnega Filistejca-satana, kralja Teme, bodo zopet letos klečali novomašniki v stolnicah pred svojimi škofi ter bodo nekaj dni potem šli v slavnostnem sprevodu v domačo cerkev, vso odeto v zelenje in cvetje. Pozdravljeni, vi srečni prvenci našega naroda! "Niste vi mene izvolili, ampak jaz sem vas izvolil in vas posta-

vil, da pojdete in obrodite sad in vaš sad ostane," jim zagotavlja Jezus.

Kaj je ljudstvu duhovnik!

Sveta vera je tako nekaj resnobnega, da se je celo mogočnim in bogatim Angležem v minulem letu zdelo vredno in važno, razmotrivati v obeh zbornicah verska vprašanja; in Amerika gradi pri vsej svoji težnji in gonji za imetjem in udobjem kar najsijajnejše božje hrame, da prideta tudi vest in vera v nadčutni svet do izraza in poudarka. Na dnu duše nam je namreč neizbrisno zapisana velika beseda — Bog.

Ni pa je vere brez duhovstva, saj hoče duša svoj krik po Bogu, prvem izvoru in poslednjem cilju, izraziti razen z molitvijo tudi še z daritvijo, katere je dejanje ne le posameznika, ampak cele verske občine. Versko občino pa zastopa pri daritvi duhovnik, kot piše o njem sv. Pavel Hebrejcem, da "se jemlje izmed ljudi in je postavljen za ljudi v to, kar Boga zadeva, da prinaša daritve in žrtve za grehe."

Važno je pa tudi to, kar potem dostavi Pavel o duhovniku, da namreč "mora imeti usmiljenje z nevednimi in tavajočimi". Kajti po izvirnem grehu sta se razlili tema in trpljenje po nesrečni zemlji, nad katero je zadonel klic božjega prekletstva. Človeška srca potrebujejo luči, tolažbe in leka; potrebne so jim osebe, ki bi dramile dobre strani v duši, vzbujale smisel za višji svet in budile teženje po kraljestvu božjem. Zato pravi Kristus svojim namestnikom, da so luč sveta in sol zemlje. In kot skrbi duhovnik za večno luč pred tabernakljem, tako nam prižiga in ohranja v dušah lučko božjo.

Če torej gledamo na Gospoda, ki novomašnika pokliče ter pritegne v svoje najožje priateljstvo, ali če motrimo

vzvišeno delo, ki ga duhovnik vrši, ali pa če se oziramo na odgovornost, ki ga čaka pri božjem Dobrem pastirju: od vseh teh treh strani lahko doumemo vzvišenost, važnost in svetost mašništva.

Vse troje pa lepo izražajo cerkveni obredi, s katerimi se izvrši zakrament sv. mašniškega posvečenja. Prečitaj jih v naslednjem, zlasti ako nimaš prilike, da bi jih prišel osebno gledat v škofijsko cerkev.

* * *

Dan posvečenja, ki je bil že poprej razglašen po škofiji, se je približal. Z dolgoletno duhovsko vzgojo in z marljivim prizadevanjem za bogoslovno vednostjo, nazadnje pa še s posebnimi duhovnimi vajami so se pripravili posvečenci nanj. V belih albah in z znaki diakonske stopnje, na kateri so bili nekaj tednov, so s svečami v rokah v polkrogu razvrščeni okrog oltarja.

Škof je prišel s sv. mašo; ko bi pa imel čitati evangelij, ga nagovori starejši duhovnik:

“Prečastiti oče! Sveta mati, katoliška Cerkev, prosi, da te pričujoče diakone posvetite za breme duhovstva.”

Škof nato vpraša njega in navzoče ljudstvo: “So li vredni?” Ko vidi, da ni opravičenega pomisleka, osobito, ako se ozira na občo človeško slabost, vzklikne: “Hvala Bogu!” ter ljubeče nagovori belo oblečene:

“Preljubi sinovi, ki boste posvečeni za duhovsko službo, potrudite se, da jo boste vredno začeli in potem pohvalno izvrševali. Duhovnikova naloga namreč je, darovati, blagoslavljaliti, biti za vodnika, učiti in krščevati.” Opozori jih na dva in sedemdesetere Jezusove učence, katerim je Gospod izrekel stavke, ki veljajo o slehernem duhovniku: “Žetev je velika. V katerokoli hišo pri-

dete, recite: ‘Mir bodi tej hiši!’ Ozdravljajte bolnike in oznanjujte: ‘Približalo se je božje kraljestvo.’ Glejte, dal sem vam oblast, stopati na kače in škorpijone in na vsako sovražnikovo moč, in nič vam ne bo škodovalo. Veselite se, da so vaša imena zapisana v nebesih.”

Opozori jih pa tudi na žrtve, ki jih bo duhovstvo zahtevalo od njih, ko bo moralo biti njih življenje nepretrgana samoodpoved in bodo vse morali presojati iz nadnaravnega vidika. To pa je težka naloga, zlasti če si je človek svest slabosti svoje narave. Zato se posvečenci vržejo pred oltarjem na tla in ležeč molijo litanije vseh svetnikov. Kličejo na pomoč troedinega Boga. Priporočijo se Bogorodici, kraljici duhovnikov. Prosiijo za priprošnjo zastopnike stare zaveze, potem zbor apostolov in evangelistov. Zaupno se obračajo do nešteto svetih škofov in spoznavalcev, mašnikov in levitov, naj jim pomagajo pri bodočih težavah. Tudi na asiškega ubožčka sv. Frančiška se obrnejo, ki je duhovstvo tako globoko pojmoval in spoštoval, da se ga ni smatral vrednega.

Zavest, da imajo toliko prijateljev in priprošnjikov pri Bogu, jih opogumi. Veselo vstanejo in čakajo na ono poglavitno dejanje mašniškega posvečenja, katero omenja sv. Pavel Timoteju: “Opominjam te, da zopet obudiš milost božjo, ki je v tebi po pokladanju mojih rok.”

Vse umolkne, tišina zavлада po stolnici, vse čaka najvažnejšega. Z utripajočim srcem stopajo posvečenci po dva in dva pred škofa, ki stoji pred svojim prestolom z mitro na glavi ter jim počasi, brez vsake besede, polaga obe roki na glavo. Prva položitev rok! Ta najstarejši in najsvetejši obred dopolnijo takoj nato še navzoči duhovniki, ki prav

tako položijo roke nanje.

Držeč desnico iztegnjeno nad njimi — iztegnili so jo obenem tudi duhovniki —, moli škof nad posvečenci: "Molimo, preljubi bratje, Boga Očeta vsemo-gočnega, da obilno podeli nebeške darove tem svojim služabnikom, ki jih je odbral za duhovsko službo, in da bodo dosegli z njegovo pomočjo, kar po njegovi dobrotnosti sprejemajo."

Druga molitev ima slično vsebino. Iz-zveni v daljše predglasje, katero zopet lepo govori o duhovstvu starega in novega zakona.

Posvečeni dobijo sedaj mašniško obleko. Doslej so diakoni smeli nositi štolo le čez eno ramo, zdaj pa jim jo škof tako preloži okrog vratu, da tvori spredaj podobo križa; pri tem pa govori: "Prejmi jarem Gospodov; njegov jarem je namreč sladak in njegovo breme je lahko." Samoodpoved jih čaka, najbrž tudi zunanja preganjanja. Pa kako so tudi zanje tolažilne besede Uč-nikove: "Blagor vam, kadar vas bodo zaradi mene zasramovali in preganjali ter bodo vse hudo zoper vas lažnivo govorili. Veselite in radujte se, zakaj veliko je vaše plačilo v nebesih."

Zadnji del mašnega plašča je pa za-enkrat še zavit na plečih.

Da bi mašniški obleki posvečenci ne delali sramote, jim škof prebere odlomke iz pastirskih pisem sv. Pavla do učencev Tita in Timoteja, ki naštevajo zahteve in potrebne čednosti božjih namestnikov. Precej jih pa spomni tudi na sodbo in vstajenje, kamor bodo šla tudi njih dobra dela z njimi.

Duhovniki se večkrat imenujejo "maziljenci Gospodovi", in sicer po maziljenju rok, ki so ga prejeli ob posvečenju. Čeravno maziljenje s krstnim oljem ne spada k bistvu tega zakramenta, je

vendar lepo vpleteno v svete obrede, saj se je že v stari zavezi najvišja čast in oblast delila z maziljenjem in se tudi Jezus, edini Veliki duhovnik nove zaveze, imenuje Mesija ali Kristus, to je po naše Maziljenec. Pred tem lepim obredom pokliče škof Svetega Duha kleče na pomoč, glasno začne njegov slavospev: "Pridi Duh stvaritelj!" Po prvi kitici prihajajo posvečenci posamič predenj klečat, on jim pa pomazili obe dlani hkrati, preko palca ene roke do kazalca druge, v znamenju križa, govoreč: "Blagovoli posvetiti in svete napraviti, o Gospod, te roke po našem maziljenju in našem blagoslovu;" obenem pa vsakega blagoslovi in prosi Boga, "da bo blagoslovljeno vse, kar bodo blagoslovili, ter posvečeno kar bodo posvetili." Obe roki jim nato sklene ter veli povezati.

V zapadni Cerkvi spada dejanje, ki se zdaj izvrši, nujno k zakramentu: škof poda vsakemu posvečencu kelih z vinom in vodo, zgoraj pateno z neposvečeno hostijo, da se dotakne hkrati obeh posod; pri tem pravi škof: "Prejmi oblast, prinašati Bogu daritev, maševati za žive in za mrtve. V imenu Gospodovem."

Izvoljenci Gospodovi so zdaj že mašniki. Prejeli so obilico milosti in pa neizbrisno znamenje duhovstva. Če bi postal kateri izmed njih tako nesrečen, da bi pozneje vrgel od sebe duhovske dolžnosti in zunanje znake, ne bo mogel izbrisati tega neizbrisnega znamenja iz svoje duše. Duhovnik bo ostal še zana-prej, — duhovnik na veke. Zato čuvaj vse svoje služabnike, o Gospod!

Novi mašniki opravijo sveto mašo od evangelija dalje skupno s škofom, kot je ta način maševanja sploh bil v navadi v prvi Cerkvi ali kakor se še sedaj več-

krat izvrši na Vzhodu. Skupno s škofom molijo, skupno posvetijo obe evharistični podobi, skupno prejmejo sv. obhajilo. Zatorej je že to njih prva maša; takozvana "nova maša" bo prav za prav že druga. V spomin na stare čase darujejo po darovanju škofa vsak svojo gorečo svečo.

Po sv. obhajilu izrazi škof splošno veselje z Jezusovimi besedami: "Več vas ne bom imenoval služabnike, ampak svoje prijatelje, ker ste vse spoznali, kar sem storil sredi med vami, aleluja. Sprejmite vase Svetega Duha, Tešitelja. On je, katerega vam bo Oče poslal, aleluja. Vi ste moji prijatelji, če boste storili, kar vam veleam."

Ko odmolijo potem skupno apostolsko veroizpoved, opravi škof nad njimi drugo polaganje rok, ko da vsakemu roko na glavo, govoreč: "Prejmi Svetega Duha. Katerim boš grehe odpustil, so jim odpuščeni, in katerim jih boš pridržal, so jim pridržani." Oblast, odpuščati grehe, so prejeli novomašniki že poprej, ko so prejeli bistvo zakramenta; ta obred jim sedaj njihovo oblast le izrazi in poudari. Oblast pa ostane v njih tako dolgo vezana, dokler ne bodo dobili od škofa spovednega pooblaščenja, saj je sv. spoved sodba, sodniku pa mora višja oblast odkazati sodni delokrog.

Potem pokleknejo pred škofa, denejo svoje sklenjene roke v njegove ter obljubijo njemu in negovim naslednikom spoštovanje in pokorščino. Škof poljubi vsakega, kot oče sina, in pravi: "Mir Gospodov bodi vedno s teboj." Zadnjič jih še blagoslovi in priporoči Bogu, govori jim še poslednja navodila ter zaključí sveto mašo in sveti obred.

Srečni novomašniki, srečni domači! Naj bo srečno vse ljudstvo, med katerim bodo delovali!

V Parizu je živel v drugi polovici preteklega stoletja sovražnik Kristusa Boga, Ernest Renan. S svojimi spisi je neizmerno škodil katoliški veri in Cerkvi v Franciji in tudi v drugih deželah. Njegova mladost je pa bila verna in je že bil v duhovskem semenišču, a je zavrgel milost poklica ter se je izgubil. Zatožilo se mu je pa pozneje po izgrešenem cilju, po duhovstvu, in takrat je zapisal te-le prelepe stavke:

"Moj mladi rojak in prijatelj Quilien, bretonski pesnik svežih občutenj, trdi, da bo moja duša po smrti živela kot beli galeb v okolici razpadajoče cerkve sv. Mihaela, v katero je udarila strela in ki leži nad Treguirjem. Ptič bo letal vse noči z žalostnimi kriki okrog cerkve z zaprtimi okni in bo iskal, kje bi mogel noter, pa mu ne bo znan tajni vhod. Tako bo moja duša tožila skozi vso večnost nad onim gričkom, brez od-mora.

Kmetje, ki bodo šli mimo, bodo govorili: 'Glej, to je pa duša duhovnika, ki bi bil šel rad maševat, a ne more dobiti dečka, ki bi mu hotel iti k maši streč.'

Da, le glejte me, to sem: izgrešen duhovnik. Moje življenje je kot začetek maše, ki vedno kliče: 'Stopil bom k oltarju božjemu.' Pa ga ni, ki bi nadaljeval: 'K Bogu, ki razveseljuje mojo mladost'."

Prikrit, pa zato tem bolj presunljiv jok duše po duhovski sreči, kateri je bil že čisto blizu, pa jo je za vekomaj izgrešil.

Kako bi mu naj ne bilo težko po njej?

F. Jaklič.

"Dar, ki ga človek da v božjem imenu že v življenju, mu več koristi, kot kupi denarja, ki ga zapusti šele po smrti."

KDAJ SE MATI POSEBNO RAZVESELI?

1. Kadar vidi, "da je človek rojen na svet", kakor pravi sam Gospod. (Prim. Jan. 16, 21.)
2. Kadar ji prineso novorojenca od svetega krsta.
3. Kadar se ji otrok nasmeje s prvim nasmehljajem.
4. Kadar jo zakliče otrok s prvim otroškim pozdravom.
5. Kadar poklekne s svojim prvoobhajncem k obhajilni mizi.
6. Kadar sprejme prvi dar iz rok svojega otroka.
7. Kadar sliši resnično hvalo svojega otroka.
8. Kadar bere prvo pismo hvaležnega otroka.
9. Kadar vidi, da si je otrok izbral pravi poklic.
10. Kadar dočaka svojega sina-novomašnika.

KDAJ SE MATI POSEBNO RAZŽALOSTI?

11. Ob joku svojega otroka, ki ga ne more razumeti.
12. Ob bolečini svojega otroka, ki mu ne more pomagati.
13. Ob graji in tožbi drugih ljudi zaradi njenega otroka.
14. Ob grešnem padcu svojega otroka.
15. Ob zgrešnem poklicu nesrečnega otroka.
16. Ob zasmehu, ki zaničuje nje betežnega otroka.
17. Ob razstanku z ljubljenim otrokom.
18. Ob svidenju z ranjenim otrokom.
19. Ob smrti svojega otroka.
20. Ob misli na duhovno izgubljenega otroka.
21. Ob zadnjem pogledu na svoje neprekrbljene otroke.
22. Ob zadnjem dihu, ki jo loči od otroka.

KAJ JE MATI SVOJEMU OTROKU?

23. Prva pevka, ki mu poje najlepše pesmi.
24. Prva učiteljica, ki mu daje najpotrebnejše nauke.
25. Prva vodnica, ki mu naravna na pravo pot prve korake.
26. Prva modrijanka, ki je ne preseže druga človeška modrost.
27. Prva bližnja pot, ki vodi k Bogu.
28. Roža, ki hrani trn zase, a cvet za otroka.
29. Pesem, ki jo človek najraje posluša.
30. Radost na domu in tolažba v tujini.
31. Rešitev v dvomu in pogum v težavi.
32. Prošnja v stiski in pomoč v sili.
33. Zlato v ognju in prijateljica v prekskušnj.
34. Najlepši in najboljši prostor za mir in uteho.
35. Rešilna roka nad prepadom.
36. Varno krmilo med valovi in viharji.
37. Pričujočnost božje ljubezni.
38. Ljubezniv izraz božje volje.
39. Ljubezen, ki se nikoli ne postara.
40. Zvestoba, ki nikoli ne mine.
41. Najčistejši glas, ki zveni skozi svet.
42. Najčistejši žarek, ki prodira skozi zrak.
43. Najsvetejši plamen, ki gori na domačem oltarju.
44. Mir v pogledu in molk v odpuščenju.
45. Luč v temi in križ na razpotju.
46. Rosa v suši in zdravilo v bridkosti.
47. Zaklad, kjer se rado mudi srce.
48. Dober svet in up v nesreči.
49. Edino srce, ki nikoli ne vara.
50. Edina duša, ki te razume in vse odpušča.

KAJ ŽRTVUJE MATI SVOJEMU OTROKU?

51. Skrb in strah pred otrokovim rojstvom.
52. Dolgo vrsto trudnih dni in prečutih noči.
53. Mnogo dušnih in telesnih bolečin.
54. Svoje imetje do zadnjega prihranka.

55. Svojo zadovoljnost do zadnjega užitka.
56. Svoje zdravje do zadnjih moči.
57. Svoje življenje do zadnjega diha.
58. Svoje trpljenje do zadnjega trenutka.
59. Svojo dušo za zveličanje njegove duše.
60. Svoj spomin, ki ostane z otrokom tudi preko groba.

ČESA MATI NE POZABI?

61. Boga v trpljenju svojem.
62. Molitve in opomina za svojega otroka.
63. Ponižanja in zaničevanja, ki zadene njenega otroka.
64. Izgube ljubljene otroka.
65. Ljubezni ljubečega otroka.
66. Veselja nad spokorjenim otrokom.
67. Bridkosti nad nespokornim in nehvaležnim otrokom.
68. Svojega otroka.
69. Otrokovega očeta.
70. Otrokovega groba.
71. Otrokove podobe.
72. Otrokove sreče in slave.
73. Otrokovih dobrotnikov in prijateljev.
74. Otrokovega in svojega Stvarnika in Odrešenika.
75. Otrokove in svoje duhovne Matere Marije.

KJE SI SPOČIJE MATI?

76. Na božji poti pred Marijinim oltarjem.
77. Na božjem Srcu pred tabernakljem.
78. V gomili, kjer čaka na vstajenje.
79. Pri Bogu v svetih nebesih.
80. V blaženem pogledu na zveličane svojce.

NE POZABI SVOJE MATERE!

81. Ob dnevu, ko je mati zagledala luč sveta.

82. Ob dnevu, ko praznuje svoje krstno ime.

83. Ob dnevu, ko je v lepih upih sklenila svojo poročno zvezo.

84. V njenih skrbeh in stiskah.

85. V njenih bolih in bolečinah.

86. V njeni starosti in slabosti.

87. V svojih mislih in molitvah.

88. V svojih pismih in pogovorih.

89. V svojih načrtih in namenih.

90. V svojih odločilnih in nevarnih trenutkih.

91. Ob dnevu njene smrti.

92. Ob kraju njenega večnega počitka.

93. V svoji sreči in nesreči.

KDO NAS UČI LJUBITI SVOJO MATER?

94. Jezus, ki je bil pokoren svoji materi v Nazaretu.

95. Jezus, ki je bil združen s svojo materjo v veselju in trpljenju.

96. Jezus, ki je poveljčal svojo mater nad vse matere.

97. Jezus, ki je svojo mater tudi nam dal za Mater.

Marcel.

NA SOBOTNI VEČER

V TISTI lepah velikoplačinskih dneh si je zaželel, da bi prepoval domovino, njen jug in sever. Spoznal bi njeno lepoto in bi se navdušil zanjo; obiskal bi brate na meji, videl bi njihove boje in njihovo trpljenje in bi se navzel moči za delo.

Sestavil je načrt za potovanje, si pripravil popotno obleko, palico in nahrbtnik ter stopil pred mater:

“Rad bi šel malo na pot, mati, da bi kaj videl; takole za teden dni — —”

“Pa bi rad denarja?” je uganila mati

in mehko vprašala. Povesila je oči, ki so postale vse zamišljen in vse žalostne.

"Ako bi mogli dati nekoliko; ne bo treba veliko —"

"Nimam sedaj," je odgovorila in se obrnila proč, kakor da bi je bilo sram revščine.

"Ako bi morebiti hotel počakati do sobote, da oče in Katra prineseta denar? Ali pa bi ostal doma —"

"Tudi drugi gredo, mati. In dolgčas mi je —"

"Dolgčas ti je že? Pa tako malokdaj si doma!"

Njene besede so bile žalostne, ker je sinu dolgčas pri njej in doma, ki ga vsi ljubijo, vsi delajo in trpe zanj —

Počakal je sobote.

Na sobotni večer sta oče in sestra prinesla prislužek iz tovarnen. Bila sta trudna in izmučena.

Stal je pri oknu za vrati, ko je oče razvezal umazano, z znojem prepojeno rdečo ruto in stresel denar na mizo. Trdo so zazveneale srebrne krone, kakor da bi hotele pričati o težkem, težkem delu —

Poleg očetovih je položila hči svoje; samo štiri so bile, pa niso zazveneale nič manj trdo —

Za mizo pa je sedelo troje otrok, upiralo komolčke na mizo in naslanjalo bradice v dlani.

"Katra," je vprašala mlajša, "zakaj pa ti nisi prinesla toliko kakor oče?"

Čez Katrino obledelo, od tovarniškega prahu okajeno lice se je razlila lahna rdečica — kakor da bi se sramovala svojega malega prislužka. Kradoma je pogledala nanj, ki je stal pri oknu, če morebiti tudi njemu igra pomilovalen nasmeh okrog ustnic, ker tako malo zasluži čez teden — Potem pa se je ozrla v sestričine nedolžne in neizkušene oči in jo pogladila po zlatolasi glavi-

ci. Njena roka je bila drobna, šibka — ker je bila stara šele štirinajst let — In tista slaba roka je celi teden v prahu delala za štiri krone.

"Trudna sem," je dejala in se naslonila na mizo.

"Zelo priganjajo v tovarni, kajne?" je pristavil oče, ker je vedel, kako je.

"Zelo; vedno stoji nadzornik za nami in nam ne da odpočitka."

"Vidiš, to je hudo — kakor živina!" je vzdihnil oče in potegnil z roko čez plešato glavo —

On pa je stal pri oknu in je videl vse to in je slišal vse to — pa mu je jelo nekaj vstajati v duši, česar dosedaj ni poznal: zavest, da je rojen iz žuljev, da ga hranijo žulji in trpljenje. Ustnice so mu zatrepetale, na čelo pa mu je stopil ponos na revščino, na trpljenje, žulje in težko delo.

In on naj bi šel po svetu in raztrosil to, kar so pripravile utrujene roke? V ljubezen bi se moral najprej zamisliti, v ljubezen, ki v tej revščini utriplje zanj. In v žulje in v trpljenje in v razorane dlani naj bi se zamislil — da bi vzljubil ta dom trpljenja in dela, da bi vzljubil svoje drage, ki se pote zanj. Saj se iz ljubezni do domače hiše rodi ljubezen do domovine —

Mati mu je mignila z očmi, da je stopil za njo v vežo.

"Sedaj imam denar, ako imaš še namen iti; samo veliko ti ne morem dati, ker bi drugače ne mogla kupiti moke za kruh —"

Polne ljubezni so bile njene besede, ljubezni in miline.

"Pa ne bom šel, mati," je odgovoril, "premisli sem se. Kaj bi hodil, ko je doma tako lepo tukaj pri vas."

Pogledala ga je začudeno, v oko pa se ji je naselila radost.

On pa je stopil po tamburico in šel z njo na vrt. Lep večer je sanjaril po vrtu in se raztegoval čez travnike do gozdov in do planin, odkoder je prihajal lahen vetrič čez vas.

Potihoma je sedla sestra k njemu, potegnila nekaj v papir zavitega iz žepa in mu dala.

“Na, to sem ti kupila danes. Štirideset vinarjev mi ostane vsak teden, da si kupim, kar hočem; drugo dam materi. Nocoj pa sem kupila to zate — iglo, da jo boš ob nedeljah zateknil v ovratnico.”

Odvil je papirček in vprašal:

“In koliko si dala zanjo?”

“Štirideset vinarjev.”

“Torej vse, kar ti ostane?”

“Vse.”

Pogledal ji je v rjavo oko, potem se je zazrl v daljavo; kakor nekaj rosnega je čutil pod trepalnicami, a ni obrisal oči — —

V hiši pa je najmlajši zlezal očetu na koleno, ga potegnil za dolge brke in mu začel pripovedovati, kaj je sklenil čez dan: da bo velik gospod, da bo šel po svetu, se vozil v kočijah in stanoval v velikih in lepih hišah.

Oče je mirno kadil pipo, se smehljal, pogledal svojo žuljavo, razorano in težko dlan — pa je videl na njej vso življenja pot sinčkovo — —

Bogdan Selimir

NARODNI PREGOVORI

Ješpren do praga močnik čez prag.

Jurček (goba) ni nikdar sam (ima zmerom par).

Sv. Jurija moča in sv. Petra suša, to da kruh.

Šentjurška luža pa kresna suša dobro letino stori.

O, SREČNI ČLOVEK!

P. John K. Ferlin

ALI je bilo to lani ali predlanskim? Tako hitro teče čas zadnja leta, da človek kar ne more več pravilno razvrstiti dogodkov v svojem spominu. Bog ve, če se tudi drugim tako godi ali samo meni?

Bilo je torej tako: Čarli in Žan sta bila nekaj dni na obisku pri nas v Lemontu in jaz sem jima hotel malo skrajšati čas, pa sem jima dal nekaj dela. Popravljati sta morala stare panje. Precej žebeljev je bilo treba zabiti v mehak les. Prav rada sta se lotila dela.

Ne bom pa rekel, ali je bila nerodnost ali nesreča. Zgodilo se je, da je Čarliju spodletelo kladivo in žebelj je odletel — naravnost v Čarlijevo oko ...

Oba naenkrat sta prenehala z delom in Žan se je lotil “prve pomoči” na Čarlijevem očesu. Ko je pregledal ves obseg nesreče, je vzkliknil:

“O, ti srečni človek, kako malo je manjkalo, da te žebelj ni zadell zares v oko! No, zdaj pa ne bo nič tako hudega. Boga zahvali, da si pravočasno zamizal. Samo trepalnica je ranjena. Izpral ti bom rano in jo obvezal, za zabijanje žebeljev boš pa kaka dva dni nezmožen. Father John ti bo moral dati “lay-off”, that’s all.”

Čarli je molčal, Žan pa delal. Pa je neprestano med delom vzklikal: O, ti srečni človek, kako lepo si odnesel zdravo oko! In enkrat je celo po angleško pripomnil: You lucky guy!

Čarli je večinoma molčal, zakaj nekoliko ga je le bolelo. Končno se je pa naveličal poslušati tisto vzklikanje Žanovo in je rekel:

“Zakaj pa samo mene blagruješ, pri-

smoda, ki sem vseeno precej dobil. Blagruj sebe, ki ti ni noben žebelj spodletel in si torej stokrat bolj srečen kot jaz!"

"Kaj bom sebe blagroval, bodi no pameten! Saj sam praviš, da jaz nisem bil v nobeni nevarnosti. Ti si pa bil, pa si srečno odnesel zdravo oko, da boš čez dva dni spet lahko žeblje zabijal. Veš, jaz bom med tem tudi vzel 'lay-off' in bova potem spet skupaj delala. Če človek sam dela, mu je še bolj dolgčas kot če nič ne dela. O, ti srečni človek!"

Zdaj je pa Čarlija že zares jezilo. Zadel je ugovarjati in dokazovati Žanu na dolgo in široko, da je prav za prav on tisti 'srečni človek', ne pa Čarli. Ugovarjal je tudi Žan in nazadnje sta se prav zares sporekla. Pa kaj pravim, sporekla! Ko je bilo oko lepo izprano in obvezano, sta se celo spoprijela! S 'prvo pomočjo' ni bilo več dela, žebljev tudi nista več zabijala, torej je bila kakor nalašč prilika, da si začneta s pestmi dokazovati, kako sta srečna. Ti si srečen, ne jaz, je trdil Čarli in s pestjo v Žanovo brado doprinesel primeren dokaz za svojo trditev.

Jaz pa pravim, da si ti in to bo držalo! Tako je vrnil Žan in Čarlija s pestjo pobožal na tilniku. Jaz sem bil seveda zaposlen in sem samo z enim ušesom od daleč poslušal zanimiv spor, malo pozneje pa samo z enim očesom gledal. In kaj sem videl? Ali naj povem?

Čarli in Žan sta se spravila v klopčič, se zavalila po tleh in obdelovala drug drugega brez besed, zato pa toliko bolj s pestmi. Tako je šlo nekaj minut. Potem sta vstala, se otepla umazanije in se pogledala. Kaj sta videla? Žan je imel buško nad levim očesom, Čarlijevo oko je pa bilo brez obveze! Tako je šla vsa 'prva pomoč' tam na tleh rakom

žvižgat.

Kaj sta hotela? Vzela sta spet vsak svoje kladivo v roke in lepo mirno in tiho nadaljevala z zabijanjem žebljev. Menda sta na tistem premišljevala, kdo od njiju je prav za prav 'the lucky guy'.

Jaz sem pa tudi premišljeval. In zdaj vam bom povedal, kaj sem premislil, da ne boste rekli, da same neumnosti pišem. Po pravici povem, če bi ne bilo v početju Čarlija in Žana najti dobrih naukov, bi jaz ne razglašal v svet, kaj sta počela pri nas v Lemontu.

Mislil sem na tiste ljudi, ki se brž obrnejo k Bogu, kadar jim preti kaka nesreča. Recimo, da zbole sami ali kdo od njihovih dragih. Brž začno moliti, prosijo še druge za molitev in za svete maše dajejo. Saj ne rečem, da to ni prav. Še celo prav zelo prav je. Ampak nekaj drugega mi hodi po glavi.

Ko nevarnost mine — če res mine — se tudi na to morda spomnijo, da morajo biti Bogu hvaležni. Je tudi to lepo in prav. Celó to je prav, če rečejo: Kako smo srečni, da je nevarnost minila. O, kako je bilo že na tem, da bo nesreča! Kmalu pa pozabijo na to, kako blizu je bila nesreča, pa začno ravnati tako kot mnogi drugi, ki niso bili morda še nikoli blizu nesreče. Taki navadno ne mislijo na to, kako so srečni, pa tudi na to ne, da bi se bilo treba Bogu zahvaljevati za srečo in že naprej prositi za varstvo pred nesrečo. Naletiš na ljudi, ki ti pravijo: Takrat, ko sem se tega in tega bal, sem bil vsako jutro v cerkvi in nisem samo molil in bil pri sveti maši, tudi svečke sem prižigal. Zato mi je Bog dal, kar sem ga prosil. To je vse prav lepo.

"Če ga pa vprašaš, zakaj zdaj ne dela več tako, te bo morda prav začudeno pogledal in dejal nekako tako:

“O, zdaj je vse dobro in ni več treba takih potov, pa tudi ne takih skrbi . . .”

Pa ne pomisli, da bi moral ravno takrat noč in dan vzklikati sam nad seboj: O, srečni človek, ko mi gre vse dobro! Kako je Bog dober do mene in do mojih! Moram se mu izkazati hvaležnega, zato si bom zdaj še bolj gotovo vzel čas za izkazovanje hvaležnosti in bom hodil vsako jutro k sveti maši, če mi bo le čas pripuščal. Svečk morebiti ne bom prižigal, rajši bom hodil k svetemu obhajilu, kadar bo le mogoče.

Tak zasluži, da vzklikaš nad njim: O, ti srečni človek! Če pa misli, da je vse to potrebno samo takrat, kadar ga nekaj tišči za vrat ali okoli srca, drugače pa ne — tak ni srečen, pa čeprav misli, da je.

Tako sem premislil to stvar in tako naj bo zapisana. Ti, ki bereš, pa tudi premisli in delaj tako, da se ti bo res lahko zmerom reklo: O, ti srečni človek!

ČEBELE V SLUŽBI CERKVE

P. John K. Ferlin

V APRILSKI številki sem vam razložil, kako sveta Cerkev počasti pridne čebele vsako leto na velikonočno soboto. Njim daje po pravici ves kredit za slovesnost blagoslavljanja velikonočne sveče. Seveda pa Cerkev ne uporablja voščenih sveč le za Veliko noč, ampak za vsa svoja bogoslužna opravila. In tu kajpada spet gre zasluga čebelam. Komu pa drugemu? Ali mislite, da čmrljem ali celo osam? Saj veste kako!

Že v zelo starih časih, ko so sveto mašo opravljali še pod zemljo, v katakom-

bah, je bilo predpisano, da morajo med sveto Daritvijo goreti sveče iz čebelnega voska. Saj drugačnih menda tudi poznali niso. To je ostalo v navadi skozi vsa stoletja prav do današnjega dne. Nekaj se je sicer spremenilo v teku časa, pa to bom že še povedal.

Odkod so pa cerkve dobivale v prejšnjih časih voščene sveče? Bilo je naročeno ljudem, da zanje poskrbe in jih prinašajo svojim cerkvam v dar. Saj poznate cerkveni praznik, ki se imenuje Svečnica. Še zdaj je tak predpis, oziroma cerkveno opravilo tistega dne naravnost predpostavlja, da ljudje prinesejo sveče s seboj v cerkev, jih dajo blagosloviti in jih potem cerkvi darujejo.

Vidite, tu je že neka sprememba v današnjih časih. Saj se zdaj ravno nasprotno dela. Ljudje pridejo v cerkev, tam kupijo svečo, počakajo, da se blagoslovi — potem jo pa s seboj domov nesejo! Ravno nasprotno kot je bilo na svečnico v starih časih. Ali je torej to tudi — narobe? Tega ne bom rekel, zakaj besedo ima tu sveta Cerkev, ne jaz. Jaz le omenjam to reč in pa razložil jo bom, kadar pridem do tiste besede. Cerkve tukaj nič ne kritiziram, ljudi tudi ne, toda tudi kritika pride pozneje na vrsto. Kam bo zadela, boste že videli.

V zgodovini slovenskega naroda bremo, da so bile v časih “desetine” tudi dajatve voska ali iz njega izdelanih sveč predpisane. Še več, tudi dajatve medu so bile predpisane! Kmetje, ki so bili čebelarji, so morali dajati svojim graščakom po toliko in toliko funtov medu, svojim župnikom pa toliko in toliko funtov voska. Danes bi se kajpada čebelarji lepo zahvalili za take predpise! In kar se tiče graščakov in medu, če verjamete ali ne — tudi jaz bi tisto “lepo zahvalo” z obema rokama podpisal . . .

Kar se tiče voska župnikom ali njihovim cerkvam, v tej zadevi bi se vsaj za ušesi popraskal, ampak bi kako naredil, boste že pozneje zvedeli.

Stari Slovenci so radi gojili čebele. Medu so imeli veliko, voska pa včasih še več. Kako to? Zaradi tega, ker so v jeseni obsojeni panj lepo (hočem reči: grdo) zadušili z žveplom, potrgali iz njega satovje z medom vred, stisnili iz satovja med, vosek pa porabili za sveče. Bil je kratek proces. Čebele se niso pritožile, čeprav so morale spomladi vse od kraja začeti. Čebelarji niso znali drugače, cerkve so pa bile vesele obilnega voska za sveče. Torej je bilo prav za prav vse v redu.

V tistih časih ni nikomur prišlo na misel, da bi vprašal, koliko procentov voska mora biti v svečah, ki smejo goriti pri službi božji. Pa saj sem pozabil povedati, da se danes to vpraša. Zakaj je do tega prišlo, bom pozneje povedal. Pa ko smo ravno pri tem, naj povem, kako je dandanes.

Cerkveni predpisi so zdaj taki, da mora biti v svečah, ki gore pri sveti maši, vsaj malo več kot polovico voska. Tudi sveče, ki gore pred izpostavljenim sv. Rešnjim Telesom, morajo biti nad polovico voščene. Kar je pa drugih sveč, ki gore na oltarjih bolj za olepšavo in niso posebej predpisane, so lahko po večini iz kakega drugega gorljivega blaga. Tako so nekatere menda iz loja. Sploh pa ni treba vprašati, iz kakšnega blaga naj bodo, saj je svet dandanes tako prebrisan, da bi po mojih mislih še iz kamna znal delati sveče, ali pa kar hočete.

V starih časih torej ni bilo treba posebej predpisovati takih reči. Voska je bilo dosti in sveče so se delale stoprocentno iz njega. Na kaj drugega ljudje

še mislili niso, tako se vsaj meni zdi. Celotne sveče, ki so jih ljudje žgali doma za razsvetljavo, ko še ni bilo elektrike, pa menda tudi petrolejk še ne, so bile iz samega voska.

Vidite, takrat so bile čebele zares zelo v službi Cerkve. Ravnale so se popolnoma po evangeliju, ki pravi: Bogu, kar je božjega, cesarju pa, kar je cesarjevega.

Zdaj me morate seveda pravilno razumeti. Namesto cesarja bi se lahko reklo: kralju, kajne? Saj je včasih vladal v kaki državi cesar, včasih pa kralj. Poznate pa tudi besedo, ki pravi, da je človek kralj vsega stvarjenja. Torej je prav za prav vsak človek kralj. To se danes tudi s političnega stališča priznava, ko so že po veliki večini na vsem svetu odpravljeni cesarji in kralji, namesto njih pa vladajo ljudje sami v — republičnih demokracijah. Torej so res zdaj "navadni" ljudje tudi v političnem oziru kralji, ne samo po besedah prej navedenega pregovora.

Potem takem mi tudi sam Jezus ne bo zameril, če tisti njegov izrek nekoliko spremenim in rečem: Bogu, kar je božjega, ljudem pa, kar je ljudskega. Vidite! To sem pa moral zato narediti, da bolj razložim, kako so se nekdanje čebele res držale onega naročila iz evangelija.

Torej — kako? Čisto preprosto! Vosek so delale za cerkve, torej za Boga. Med so pa nosile za ljudi. Ali ni bilo to nekoč zelo spodbudno, kar so čebele delale? Ali ni bilo njihovo življenje ogromne hvale vredno? Če bi le še kak kosček duše imele, pa bi se lahko reklo o njih, da so se ravnale po naročilu: Moli in delaj!

Seveda boste rekli, da vseeno preveč povzdigujem čebele. Delati vosek za cerkev se še vendar ne pravi moliti! Ta-

ko morebiti ugovarjate. Naj pa bo! Ampak jaz sem slišal že tudi o takih bitjih, ki imajo dušo, pa še krščeno po vrhu. Torej so kristjani in celo katoličani. Pa delajo samo tako kot so čebele (brez duše) delale v tistih časih. To se pravi, v cerkev ti ljudje pošljejo svečke, ali pa pošljejo samo denar, da se tam prižgo lučke, in to je samo na sebi prav lepo. Ampak potem mislijo, da so že vse naredili, kar je potrebno. Ko zjutraj vstanejo, ne molijo jutranje molitve. Ko je dvanajsta ura opoldne, ne molijo angelovega češčenja. In tako dalje. Zdaj pa povejte, če so taki katoličani kaj boljši od čebel, ki sirote še duše nimajo... Taki katoličani mislijo, da lučke v cerkvi opravijo vso molitev namesto njih! Čebele, sirote, mislijo natanko tako; zato jih še nihče ni videl, da bi opravljale jutranjo molitev ali obstale v molitvi angelovega češčenja opoldne, oziroma ob šestih zvečer...

Dozdaj sem pripovedoval, kako so bile čebele v službi cerkve v prejšnjih časih. Zdaj se nesrečnice bolj in bolj izmikajo tej svoji lepi službi. Zakaj je prišlo do tega, to bom prihodnjič razložil.

ŠE MALO O VELIKONOČNI SVEČI

P. Ciril Šircelj

PRAV z veseljem sem bral v zadnji številki našega lista spis o velikonočni sveči in čebelah. Ker je bila ravno Velika noč, ko sem bral oni članek, sem se začel posebej zanimati za velikonočno svečo. Bral sem o njej potem tudi v drugih knjigah in

sem si mislil, da bi bilo dobro še kaj napisati o velikonočni sveči za naše naročnike. Saj ko bo prišla v vaše roke Ave Maria, boste še videli pri velikem oltarju v cerkvi to svečo. Ostala bo tam do Vnebohoda Gospodovega.

Bral sem, da so velikonočno svečo blagoslavliali že v prvih časih krščanstva. Skoraj gotovo že v prvem in drugem stoletju po Kristusu. Na vsak način pa vemo, da je bila ta blagoslovitev že povsod upeljana v četrtem stoletju. Znamo je namreč, da sta že velika cerkvena učenika, sv. Avgustin in sv. Ambrož skladala posebne pesmi v čast in proslavo velikonočne sveče. Pa nista bila sama. Tudi drugi krščanski pesniki so delali pesmi njej v čast. Večinoma so se te pesmi tekom časa poizgubile in danes ne vemo za vse, kakšne so bile. Najdemo pa o njih kako besedo zapisano v starih knjigah.

Kdo je tisto pesem naredil, ki se sedaj poje po cerkvah na veliko soboto in je članek Fathra Johna o njej pripovedoval, ni ugotovljeno. Ni pa nemogoče, da jo je naredil ravno sv. Ambrož. Ker je ta svetnik tudi patron čebelarjev, bi se prav lepo ujemalo, ko omenja čebele.

Zdaj moram povedati, kakšen pomen ima velikonočna sveča.

Razlagajo tako, da vosek sveče pomeni brezmadežno Telo vstalega Odrešenika, stenj, ki gre po sredi sveč od dna do vrha in gori, ko se sveča prižge, pa pomeni človeško dušo Kristusovo. Plamen sveče, kadar gori, pomeni Kristusovo božanstvo.

Ravno zato, ker velikonočna sveča pomeni vstalega Zveličarja, je navadno tudi zelo lepo okrašena z raznimi okraški v svetlih barvah. In med blagoslovitvijo ji duhovnik vtakne nekako v sredo pet zrn kadila v podobi križa. Tista

zrnja pomenijo pet Kristusovih ran.

Ker ima velikonočna sveča tako lep skrivnosten pomen, je res škoda, da se verniki tako malo zmenijo zanjo in je mnogi niti ne opazijo ne, čeprav stoji celih 40 dni ob oltarju na odličnem mestu in jo strežniki pri farnih mašah vedno prižigajo.

Ima pa velikonočna sveča še drugačen pomen. V starih časih so na veliko soboto vsako leto krstili večje število odraslih spreobrnjenec, poleg njih pa tudi otroke, krščevali so jih ob svitu velikonočne sveče, zakaj tik pred krstom so blagoslovili krstno vodo in svečo. Tako še dandanes blagoslovljamo skupaj krstno vodo in svečo, toda navadno sedaj brez krščenja ljudi.

Krst so v starih časih imenovali zakrament "razsvetljevanja". Tiste, ki so bili tako srečni, da so prejeli ta zakrament, je razsvetlil Kristus s svojo božjo lučjo. Tako se je veri v Vstajenje Kristusovo pridružila misel, da je Velika noč praznik luči in svetlobe. Seveda ne zemeljske luči, ampak nebeške, nadnaravne. Zemeljska luč, kakor na primer ravno velikonočna sveča, je imela le oznanjati na zunaj tisto notranje razsvetljenje, ki ga je prinesel v duše Kristus po zakramentu svetega krsta.

Cerkveni zgodovinar Evzebij pripoveduje, da je dal prvi krščanski rimski cesar, Konstantin Veliki, tudi vse mesto razsvetliti v noči od velike sobote na veliko nedeljo. Pravi, da so po vseh ulicah gorele velike voščene sveče in toliko drugih svetilk, da se je noč spremenila v popoln dan.

Tako razsvetljava so pozneje opustili, pač pa je velikonočna sveča v cerkvah s časom postajala večja in večja. Seveda ne povsod, toda po nekaterih krajih je bila naravnost ogromna. Be-

remo na primer, da je morala biti v srednjem veku za katedralo v Salisbury na Angleškem visoka nič manj ko 36 čevljev! Kolikšno debelino je imela, ne najdemo zapisano v zgodovini, mislimo si pa lahko, da taka velikanka ni bila ravno "drobna". In o velikonočni sveči za cerkev v Westminsteru zvemo, da so porabili za njeno vlitje 300 funtov voska! In to vsako leto posebej!

Vprašali boste, kdaj so tako ogromne sveče potem v cerkvi pogorele. Toda niso jih tako dolgo prižigali, da bi zgoarele do dna. Kmalu so jih zopet vzeli od oltarja in jih prelili v manjše sveče, ki so jih potem razdelili brezplačno med siromašne vernike, da so jih rabili ob času kakega pogreba. Po nekaterih krajih so pa iz njih vlivali tudi okrogle kolačke s podobo božjega Jagnjeta, ki so jih imenovali "Agnus Dei". Dajali so jih blagoslovljati svetemu Očetu in jih imeli čez leto za dragocen spomin na preteklo Veliko noč.

O SVETI DARITVI

ČISTO jasno nam je pred očmi nekdanje darovanje: procesija veselih, na vsako žrtev pripravljenih ljudi, ki prihajajo okrog oltarja in prinašajo vsak svoj dar. Izmed teh darov je duhovnik odbral kruha in vina, kolikor je bilo potrebno za posvečenje. S tem je bilo v starih časih darovanje sploh zaključeno. Šele v poznejših stoletjih so nastale sedaj običajne molitve.

Po pesmi pri darovanju duhovnik odkrije kelih in dvigne hostijo na pozlačeni pateni proti nebu in prosi Boga, da bi sprejel dar. Lepa je ta molitev posebno zato, ker prosi za vse: ne samo za

duhovnika, ne samo za okrog stoječe, temveč sploh za vse verne, za žive in za umrle.

Mimogrede se še pomudimo pri današnji obliki kruha. Gotovo je že marsikdo o tem premišljeval. Verjetno je, da je Kristus pri zadnji večerji posvetil nekvašen kruh, kakor je bil pri Judih za velikonočno večerjo v navadi. Vendar so v starih časih uporabljali kvašen in nekvašen kruh. Na zapadu je slednji obveljal šele od 8. stoletja dalje. Dolgo časa se po zunanji obliki ni prav nič razlikoval od kruha za vsakdanjo porabo: bili so ploščati, okrogli hlebčki. Šele v poznejših stoletjih se je na zapadu uveljavila današnja oblika kruhkov — hostij. Na vzhodu pa še vedno uporabljajo kvašen kruh.

Po darovanju kruha vlije duhovnik vino in nekaj kapljic vode v kelih. Tudi to ima zgodovinski razlog: v judovskih časih so vedno vinu primešali nekaj vode in gotovo je tudi Kristus storil tako. Seveda so pa to dejanje kmalu različno razlagali. Vino naj pomeni Kristusa, voda pa ljudi. Zato prosi tudi spremljajoča molitev: da bi po skrivnosti vode in vina postali mi ljudje deležni božje narave, kakor je Kristus sprejel našo človeško naravo. Potem duhovnik daruje tudi vino.

Pomembni sta naslednji prošnji: ko smo prinesli svoje darove, se darujemo še mi sami, ponižni in potrti. Tako lepo spet družijo ta molitev vse zbrane vernike. Ob koncu kliče duhovnik nad darove še Svetega Duha, Posvečevavca: kakor se je po njem Kristus utelesil v Mariji, tako naj se tudi po njem skrije pod podobama kruha in vina.

Umivanje rok je bilo včasih nujno potrebno. Pri sprejemanju na odbiranju darov si je gotovo duhovnik omadeže-

val roke. Danes je pač zgodovinski ostank; seveda pa naj bi zunanje umivanje spominjalo tudi na očiščenje duše, ki se mora v nedolžnosti bližati svojemu Bogu. Sredi oltarja prosi duhovnik še sveto Trojico za sprejem daritve: da bi bila nebeščanom v čast, zemljanom pa v zveličanje.

Še enkrat opozarja in prosi duhovnik vse vernike: "Molite, bratje, da bo moja in vaša daritev prijetna Bogu, vse-mogočnemu Očetu." In vse ljudstvo se združi z duhovnikom v sikreni prošnji in ljubezni.

Vse darovanje sklepa prošnja nad darovi. Navadno so jo nazivali tiho. A latinski izraz bolj pomeni, da so jo molili nad odbranimi darovi. Njena vsebina je na splošno podobna stalnim molitvam pri darovanju, različna je od njih le v toliko, da poudarja pri darovanju navadno tudi misel praznika, nedelje oziroma delavnika. (Primerjaj n. pr. prošnjo nad darovi na praznik Gospodovega razglasenja, na veliko nedeljo itd.)

Tako smo se približali najsvetejšemu: spremenjenju darov, prihodu Jezusa.

Vital Vodušek.

SV. ROŽNI VENEC

(Nadaljevanje)

Tretja skrivnost veselega dela: Ki si ga, Devica, rodila.

Lahno, počasi se spušča večer na zemljo. Betlehemčani prižigajo luči. Zunaj postaja hladno. Tujci v kanu čepe okrog ognja... To jutrovske zavetišče je prenapolnjeno — ne more sprejeti nobene-

ga gosta več, četudi bi bil pripravljen plačati z zlatom.

Pri vratih kana se ustavita Jožef in Marija. Videč vrvenje in prerivanje množice na dvorišču, trudni par izgubi upanje, da bi mogla dobiti prenočišče. A vseeno vstopi Jožef in poprosi. "Nemogoče! Človek božji, kaj ne vidiš z lastnimi očmi, da je kan prenapolnjen? Poskusi kje drugje," in služabnik zave-tišča zaloputne dvoriščna vrata Jožefu pred nosom.

Jožefu je hudo. Ne radi sebe — smili se mu Marija. Kako je trudna! Komaj se še drži po koncu na oslu. Marija vidi, da Jožef trpi vsled nje. Daje mu pogum: "Pa poskusiva pri naših sorodnikih!"

Od vrat do vrat hodita in trkata in prosita. Da, za bogate sorodnike Betlehemčanov se še dobi prostorček, četudi morajo domači trpeti neugodnosti, a ubogi nazaretski par odklonijo povsod. "Škoda, da nista prišla prej," se izgovarjajo. Če ju lastni sorodniki nočejo sprejeti, kako naj upata, da bi se ju usmilili tujci . . . "Žlahta, raztrgana plahta," tedaj in sedaj . . . Revez, kdor se mora zanašati na sorodnike! Jožef in Marija sta to skusila v polni meri.

Pa se najde usmiljen tujec . . .

"Tamle, ob znožju hribčka, je prostorna votlina. Če deži, varuje pastirje in živino mokrote. Pospešita korak, da vaju kdo ne prehit . . . Bosta vsaj na toplem, ker je veter ne doseže."

Jožef se iskreno zahvali. Kak kamen mu je zdrknil s srca . . .

Votlino kar lahko najdeta. Jožef prižge bakljo in vstopi sam, da preišče, če je vse varno. Kmalu se vrne:

"Pridi, Marija. V hlevu sta samo osliček in vol in polno sena in slame. Žal mi je, da ti ne morem preskrbeti lepšega stanovanja."

Marija ga potolaži: "Ta votlina je pripravljena od vekomaj, da sprejme Odrešenika. Zato mi je draga kot kralju palača. Vesela sem je . . ." In vstopi-ta.

Marija drži bakljo in Jožef privleče iz stranske votline otep slame. Pogrne ga z odejo, ki sta jo prinesla s seboj — in postelja za Kraljico nebes in zemlje je gotova. Jožef poskrbi še za svojega oslička in v temi odide v stransko votlino, kjer si je že prej pripravil ležišče. Vsled prestanega navora takoj zaspi . . . Sicer ga je silno skrbela Marija, a četudi je sv. Jožef, ga je vendar premagala narava in dosegla svoje. Jožef spi, spi...

A Marija ne more zatisniti očesa. Ugi-ba, kako bo prišel Odrešenik na svet . . . Solza sočutja ji zdrhne po obrazu: Ubogo dete! Ničesar nimam, da bi Te dostojno sprejela, ko prideš, samo par ubogih pleníc. A kar imam, Ti rada dam: Svoje srce . . ."

Zunaj sijajo zvezde. Vse je mirno. Še vrišč v kanu je utihnil. Vse spi, samo par pastirjev čuje zaspano pri svojih čredah. Polnoči . . . Odrešnik, po katerem je hrepenela zemlja štiri tisoč let, je rojen. Marija ne čuti nobenih bolečin. Devica močna, zato, ker ji ni treba plačevati dolga radi izvirnega greha.

Nekateri si tako radi predstavljajo, da je bila votlina polna nebeškega sija in angelčkov . . . Pa je najbrž res, da je hotel biti Jezusček kot vsako drugo človeško dete . . .

Marija želi videti svoje Dete. Pokliče Jožefa. V siju prižgane treske prvič nje-ne srečne oči gledajo božje Dete, ki trepeče na slami in joče. Marija ga povije v plenice in pritisne na svoje srce. Kaj Marija občuti, ne more popisati še tako zmožno človeško pero . . .

Marija se spomni Jožefa . . . Položi

mu v naročje svoj zaklad . . . Srce mu je polno nebeške sreče, ko gleda Jezuščka, ki se je umiril in sedaj spi . . .

Marija zrahlja slamo v jasliah in jo pogrne s plenico. Nanjo položi speče Dete. Oba klečita pri jasliah in gledata v blaženi, tihi sreči Njega, ki je iz ljubezni do nas vzel nase človeško naravo, da bi mi postali deležni božje narave, kot tako lepo izraža to molitev pri privljanju vode vinu pri sv. daritvi . . .

To je prva adoracija učlovečenega Boga . . . Pridružimo se še mi . . . Pridružimo se še mi . . . Tiho pokleknejo k Mariji in poprosimo: "Dobra Mati, dovoli da se Ti pridružimo . . . Zunaj je vse razsvetljeno . . . Zemlja je polna angeljev . . . Kmalu bodo tukaj pastirji . . . A dokler jih še ni, dovoli, da s Teboj molimo Tvoje Dete . . . Daj Mati, da se ga nagledamo . . ."

In klečimo pri jasliah. Usta so tiho, a tem glasneje, slišno Srcu spečega Jezuščka, govori naše srce . . .

Jezušček! Dete! Kako vendar, da Te najdemo v hlevu, na slami? Pričakovali bi, da bi se rodil v palači Heroda. A to strašno ubožstvo . . . Tako majhen, neboglen si, a že vendar pridigaš z jasliah . . .! Ko bi mogli zbrati ves svet k Tvoji ubogi prižnici, da bi Te vsi slišali. Daj, da vsaj mi, ki smo se zbrali pri Tebi, slišimo in razumemo Tvojo pridigo o ubožstvu. Naš oče Francišek jo je razumel in postal Tebi podoben kot malokateri drugi svetnik . . .

Daj, božje Dete, napolni tudi nas z ljubeznijo do ubožstva! Naj se ga ne sramujemo! Če ga srečamo pri drugih, naj jih vsled tega še bolj spoštujemo. Radi Tebe, naj najbolj ljubimo najbolj uboge, najbolj zaničevane. Svet se klanja trinogu — bogastvu — a mi hočemo slediti Tebi . . . Naše ubožstvo bo nekoč na-

še bogastvo . . . Življenje polno skrbi, revščine in vsega, kar je z njo v zvezi, je tako kratko . . . a večnost, polna radosti bo dovolj dolga, da nas poplača za vse prestano pomanjkanje . . .

Z ljubim Sinom nas blagoslovi Devica Marija!

Tiho se odstranimo od jasliah . . . Svet je sedaj lepši . . . Veseli smo ubogega pohištva, revnega doma, skromne hrane in obleke. Naučili smo se pri betlehemske Detetu ljubezni do ubožstva. Blagor nam . . .

Šolska Sestra.

MATERI VSEH MATER

Nadangel ves odet je
v nebeški soj in blišč,
hiti na lahkih krilih
do ljudskih bivališč.
Ustavi se pri Tebi,
lepo nagovori:
"Pozdravljena, Marija,
prepolna milosti!
Duh Sveti pride v te.
Nikar nič bati se:
rodila boš Boga,
ostala čista vsa."
Ponižala si glavo,
sklonila jo do tal:

"Gospodova sem dekla,
naj bo, kar si dejal."
Gospoda si ljubila
in verovala vanj, —
prejela si najvišje
od vseh odlikovanj.
Na matere zemeljske
oziraj se z nebes;
izprosi čistost duš jim
in blagoslov teles.
Po njih krepak in srečen
naj bo slovenski rod,
da njega in potomcev
vesel bo sam Gospod.

Fr. Neubauer.

TONČE S SLOMA

ZGODOVINSKA POVEST

Spisal P. Bernard Ambrožič

(Nadaljevanje)

OSEMNAJSTO POGLAVJE: ROŽE SE VRAČAJO NA LICA.

E dolgo se ni bil oče Marko tako iz duše začudil kot tisto popoldne, ko je tam ob njivi stala pred njim stara Goleževa, Nežina mati. Mencala je v kmečki zadregi in ni vedela, kako bi obrnila besedo. Končno je spravila iz sebe:

"Marko, veste, če ne boste zamerili, po Nežo sem prišla. Dekletce vam je umrlo, no, kdo bi otroku ne privoščil družčine med angelci v nebesih? Mi pa Nežo doma potrebujemo. Zdaj je že lepo odrasla, jaz se pa staram. Kar prav bo, kajne, če odpovem in jo vzamem domov..."

Prenehala je in se odkašljala. Marko jo je tako začudeno pogledal, da je bila primorana hitro še kaj reči.

"In... in... pravi, da ji je zdaj tuje pri vas..."

Marku so se še bolj na široko razprle oči. Stvar mu je bila popolnoma nova. Najprej mu je obvisela misel na trditvi Goleževke, da Nežo potrebuje doma. Če bi ne bilo vse tako nekam slovesno, bi bil mož zamahnil z roko in se na glas zasmel. Boga naj zahvali neumna Goleževka, da ji je dekle tako lepo pod streho na Slomu! Kako delo bi se že našlo zanjo tudi v bajti, to že, ampak kaj bi stara dala dekletu pod zobe? Tako je pomislil Marko in nagajivost mu je silila v besedo. Toda takoj mu je prišlo na misel vse polno drugega in potlačilo vsako hudomušnost. Zato se je zdelo, da niti spregovoril ne bo, tako čudno je buljil v ženo. S tem jo je spravil še v večjo zadrego.

"I, no, kakor veste, Marko. Hotela sem le poprašati, da dekletu ustrezem. Boste premislili in mi dali vedeti."

Nič več ni vzdržala Markovih oči. Kar obrnila se je in odšla med njivami. Ko je komaj še slišala, so prišle za njo Markove besede:

"Bom res premislil. Pa z dekletom bom govoril, da bo vse prav."

Predal se je mislim. Kakor vendar, da se mu je tihi načrt lanske jeseni med tem tako daleč odmaknil? Tonče in Neža... Pa je od tistega časa vse zavilo v nekako dru-

KRIŽEM KRALJESTVA KRIŽA

P. B.

Radi vojnega časa in še drugih razlogov tudi za letos nimamo v Lemontu nobenih načrtov za kako romanje v večjem obsegu, ki naj bi bilo v naši lastni režiji. Če bo kaka organizacija imela to leto pri nas romanje in drugačno prireditve, je za vse sama odgovorna. Ako pa iz kake naselbine žele priti v Lemont in opraviti tu svojo pobožnost, naj napravijo tako kot so nekatere naselbine napravile lani. Same naj se organizirajo, si izberejo primerno nedeljo in nam dajo vedeti. Najrajši imamo, če pride za kako nedeljo le manjša skupina ljudi, recimo za en bus ali dva. Skušnja kaže, da se na ta način najlažje ohrani primeren romarski duh in sploh zelo potreben red. Veliki shodi ali romanja se na zunaj sicer lahko prav dobro obnesejo na znotraj je pa navadno velika nevarnost, da se naredi tudi večje ali manjše neprimernosti. Take odgovornosti si pa mi ne upamo jemati na svojo vest.

Manjše skupine romarjev, kakor gori povedano, so torej najbolj priporočljive. Skupno pridejo, skupno odidejo. Ob prihodu jih eden naših duhovnikov uradno sprejme pred cerkvijo, potem opravijo skupno začetne pobožnosti, gredo k spovedi,

gačne kolesnice. Seveda, zima je prinesla toliko nepričakovanih reči. No, potem je pritisnila zgodnja spomlad in ni pustila časa za spletnje vabljivih načrtov. Zdaj pa naenkrat — Neža od hiše! In zraven pritožba — tuje ji postaja na Slomu...

Človek bi ne verjel, kako je Marku nenadoma postalo mehko pri srcu. Tako mehko, kakor takrat lansko jesen, ko si je Neža prvič pred njim pripenjala pisani pas s Kalobja. Samo mimogrede se je nasmehnil, ko se je domislil one otročje predstave, kako pisani pas veže Tonča na Nežo, oba pa na Slom. Dvignil je oči in se razgledal po dehteči Slomovini. Še mehkeje ga je zgrabilo. Zazdelo se mu je, da se bohotno razrasle njive zgrinjajo tik predenj in ga izzivajo brez nepotrebnih ovinkov:

"Komu nas boš pustil, Marko? Ali nam res nočeš poskrbeti gospodarja naslednika po trdnih kmečkih postavah? Tvoj Tonče, prvorojenec, doli v Celju v gosposčino leze, Neža pa — da jemlje od Sloma slovo..."

Misel je podila misel in čustva so vstajala kakor od mrtvih. Marko se je zavedel, da je Goleževka sprožila v njem strune, ki so bile nekam zaspale, pa nikoli umrle. Samosvesten gospodar Sloma je v hipu spet ves oživel v vase zaprtem možaku. Premoglo ga je, da ni vzdržal ob njivah. Moral je dati duška na novo sproženim silam v sebi. Stopil je bliže k delavcem in kakor v opravičilo dal nekaj nepotrebnih ukazov. Potem je odšel proti domu.

Začudena sta gledala Tinče in Lučka, ko jih je poklical k sebi od igre ob vislih. Sedel je ž njima na klop pod hruško in si jih posadil na kolena, kakor že dolgo ne. Poigral se je ž njima: Buc, buc!

Vrišč malih dveh je privabil na prag Miciko, ki je z enakim začudenjem v velikih očeh objela redki prizor. Marko jo je videl, pa ni kazal zanimanja zanjo. Nje ni iskal. Kakor slučajno je zavpil proti njej:

"Micika, kje je pa Neža?"

"Pri rumfortovki pomaga. Se je spet nekaj lačnih nabralo. Za spremembo pridejo včasih okoli."

Marko je pihnil v Tinča in Lučko in odmaknil roke. To je pomenilo, da je igra končana.

"Če naš ata le pihnejo, pa vse zleti spred njih!"

Tako sta se postavljala otroka z očetom in Marko ni nerad slišal. Zadovoljen sam s sabo in s smehljajočim se obrazom je zavil proti rumfortovski hiši. Stopil je noter in si vse nadrobno ogledal. Videti je hotel le Nežo.

Dekle je pomivalo posodo in povsilo pred Markom plahe oči. Marko se je zavedel, da Neže prav za prav res že dolgo ni videl. Bila je drobna, zbledela, nič prav domača. Neprijetno ga je dirnilo, pa dobra volja v njem ni popustila. Ravno je prišel mimo Jožek. Marku je planila v glavo nenadna domislica.

imajo sveto mašo in sicer v cerkvi pri oltarju Marije Pomagaj, med mašo pridigo, prejmejo sveto obhajilo, potem skupen obed. Nato gredo skupno k groti, kjer opravijo molitve, gredo v sestersko dolinico opraviti križev pot, obišejo pokopališče in tako dalje. Pod vodstvom domačega vodnika si ogledajo vse naprave na naših gričih in potem je čas tudi za prosto zabavo. V največji potrebi se za manjše skupine, ki utegnejo priti od daleč, uredi pri nas tudi za prenočišče. Taka romanja se nam torej zde najbolj idealna in jih svojim prijateljem toplo priporočamo. Tudi če bo po vojni marsikaj drugače in bodo prišla zopet v veljavo romanja v večjem obsegu, bo to, kar je tu popisano, ostalo še vedno ideal.

Svetovna konferenca v San

Franciscu se ravno zbira, ko gredo pričujoče vrstice v tisk. (Junijska številka hoče biti letos izredno zgodnja...) Ničesar torej še ne moremo reči o uspehu ali neuspehu te tako silno važne konference. Opažati pa je, da se ves svet dobro zaveda, koliko odvisi od uspeha te konference. Ne gre na tej konferenci sicer za to, kako se bo delal mir po končani sedanji vojni. Gre še za vse nekaj več. Gre za to, če bo svet kmalu imel spet novo vojno ali si bo uredil dobre pogoje za dolgotrajen mir. In to je v resnici dandanes vprašanje vseh vprašanj. Ko bo narejen mir po tej vojni, kakoršen že bo, seveda ne bo zadovoljil vseh

"Jože, počakaj! Ti si bil tisti modrijan, ki je nekoč temu dekletu spremenil ime. Še veš? Ko je prišla rajna Nežica k hiši, si rekel, da bo ta potlej Neža. Dveh Nežic nisi maral pod streho."

Fant se je seveda spomnil in samo z nasmehom pritrdil.

"No, zdaj je ona mala pri angelcih gori v nebesih. Tja poglej, kako je zdaj ta Neža, ki nam je sama ostala, drobna in plaha. Ukažem, da ji spet Nežica rečeš!"

V Jožeka je planila hudobna porednost. Taka preklja je Goleževa zdaj, pa naj ji spet Nežica reče! O, ko očeta blizu ne bo, ji bo rad rekel tako — in še kaj dodal. Zares pa že ne! Toda očetov ukaz se je slišal čudno odločno. Pogledal mu je v oči in tudi tam videl zapisano, da ni samo šala.

"Pa vi tudi! Samo jaz že ne bom!"

"Nežica, sem stopi!"

Za spoznanje se je približala, pa ni vedela, kam naj pogleda.

"Torej zdaj si spet ti naša Nežica in tako naj ostane. Jože bo povedal vsem, da sem jaz tako ukazal. Če te bo kdo radi tega kaj dražil, kar meni povej!"

Ne, to ni bilo rečeno za šalo? Jožek je zdaj prav dobro čutil: tu gre zares! Neumno se mu je zdelo, pa če oče tako hoče?

Marko je potisnil fanta čez prag in sam stopil za njim. Olajšan je odšel za novimi opravki.

Goleževa je spreletelo čudno prijetno. Kakor da je odnehala davna mora, ji je odleglo, ko si je rekla:

"Pa me le radi imajo!"

Dve drugi dekleti iz vasi sta bili priči prizora. Z dolgimi pogledi sta merili Goleževa in se pomenljivo spogledovali.

"Dobrega gospodarja imaš, Neža."

Druga se je poredno uprla:

"Tožit te grem! Ali nisi slišala naročilo Slomšaka. Reci ji Nežica, pri priči reci tako!"

"O, saj res! Sem sproti pozabila. Nežica, le nič ne maraj, saj te imamo vsi radi."

In jo je nagajivo pobožala po licih. Goleževa je rdela od zadrege in prijetne toplote, ki se je razlivala vanjo. Novo ime, prav za prav obnovljeno, se je je hitro prijelo in kmalu se niti Jožeku ni zdelo tako strašno neumno.

Samo Uršika je ob tej novici prav nečedno zavihala nos. Dejala je, da ne bo ubogala, pa čeprav ji oče posebej ukaže.

"Pa bodi", je usekal Blaže. "Ona bo še naprej Neža, ti boš pa Urša. Lepše bi pa bilo, če bi ubogala in ostala Uršika. Saj sta res obe tako strašno otročji, da še takih

in vsakega. Toda naj že bo svet tako ali drugače urejen, čeprav končno deloma zelo slabo, je vendar bolje kot imeti vojno. In dandanes si je težko misliti vojno, ki bi ne bila svetovna vojna. In težko si je misliti vojno brez takih in še vse večjih strahot, kot beremo o njih v tej vojni. To že res ni kar nič več človeško in se človeku zdi, da je vsako življenje, naj bo še tako slabo, bolje v miru kot v taki vojni, kakoršna je dandanes in bo še hujša v bodočnosti, ako se ne prepreči.

Če so tisti Nemci, ki so zapadli nacijski "vzgoji",

sploh še človeška bitja, se je začel spraševati del ljudi, ki so na lastne oči videli neverjetna zverstva Nemcev. Čisto naravno je, da se začno pojavljati taka vprašanja. Kar je nacizem ustvaril v Nemčiji in kakor je na glavo postavil vse, kar je veljalo nekdanje za človeka dostojno, je v resnici več kot more trezen človek razumeti. In to vse je nacizem pripravljaval svetu že takrat, ko je po večini dežel še vladal mir. Zato zmanjka besed, ako bi hotel kdo pravilno obsoditi nacizem. Toliškega barbarstva svet ni videl še nikoli. Toda na drugi strani ni nikjer nobene garancije, da ne bodo tudi ostale dežele padle v podobno barbarstvo, ako bodo večkrat divjale po svetu vojne kot se danes vrše. Morda bi se dalo pri drugih narodih bodoče barbarstvo lažje opravičiti kot pri Nemcih, zakaj v mirnih časih vendar ni še noben

imen ne zaslužita. Po naši milosti je, da vama kdo kaj krščanskega reče."

Malo je manjkalo, da ni dobil za uho. Uršika se je bila že naščeperila pred njim in dvignila roko. Fant je pa pihnil po gospodarjevem zgledu, se zasukal na peti in z umetnim krohotom odšel svojo pot.

Uršika je premislila Blažetovo grožnjo in odločila, da je res še prezgodaj za Uršo. Hitro se je sprijaznila z "Nežico" in kmalu je šlo po vsej fari, kako so pri Slomškovi praznovali nepričakovane "krstitke" ...

* * *

Obnovljena Nežica je pa kar čez noč na novo vzcvetela v dehteči maj. Ko sta se kmalu potem spet srečali z materjo, ni bilo treba nobenih besed. Goleževka je iz smejočih se dekletovih oči brez težave spoznala, da je zopet vse dobro.

"Tak boš kar ostala, čeprav ..."

"Oh, mama, tako sem bila neumna! Saj me imajo še zmerom kar radi!"

Marku Slomškaku so pa odslej tudi k Tonču romale misli v spremstvu drugačnih čustev. Očital si je, da je fanta še o Veliki noči tako malo porajtal. Domislil se je, da je bil videti mršav in bled. Dvakrat, trikrat je že mimogrede vprašal domače, če se ni zdel tudi njim tak. Pomislili so malo in vsak je pritrtil. Kako neki ne, ko so vsi mislili, da imajo dijaka rajši kot oče. Tako se je pogovor na Slomu spet bolj in bolj vračal k dijaku. Prav rad je Marko sam načenjal pogovor. Nihče pa ni opazil, da je med besedovanjem vedno imel eno oko na — Nežici. Oboje ušes pa na njenih besedah.

Deklica je pa bila sprva sama s seboj tako zadovoljna, da ni veliko poprijemala, kadar je bil pogovor o Tonču. Nič bolj se ni vnemala za dijaka kot kdorkoli drugi. Človek bi celo dejal, da se je še najbolj oklepala fanta teta Polona. Naenkrat se je pa Goleževa spremenila, ko se je v nedeljo nekako sredi maja oče Marko med obedom obrnil k nji in kakor slučajno dejal:

"Tonče kar nič ne piše. Govoril sem zjutraj z gospodom provizorjem, pa tudi niso vedeli kaj prida povedati. Kaj pa če bi mu ti kaj pisala za nas vse, ko ti tako dobro teče pero? Vprašaj ga, kako mu gre, in če ni morda lačen."

Misel, da bi utegnil biti Tonče lačen doli v Celju, je vse čudno dirnila. Obmolknili so, Nežica je pa takoj obljubila, da še ta dan napiše pismo. Preden je pa kmalu po obedu spravila skupaj vse pisalne potrebščine, so bili vsi po vrsti okoli nje. To in to naj piše, so naročali, to naj mu pove, ono naj ga vpraša, pa še tega in onega naj nikar ne pozabi.

Nežica je imela torej več ko dovolj snovi za pismo in

narod snoval takih nizkotnosti, kot so jih snovali Nemci pod nacizmom. Vojna pa vrže ljudi v barbarstvo bolj radi sile in razmer, nego po treznem premisleku. Kljub temu je barbarstvo, pa najga rode razmere ali premišljen načrt. Zato je na vsak način prav tako potrebno, da svet odpravi vojne, kakor je potrebno, da premaga Nemce, ki jih je nacizem tako strašno poživil. Odtod tako ogromna važnost konference v San Franciscu.

Sam sveti Oče se je oglasil

dober teden dni pred začetkom te konference in pred vsem svetom poudaril njeno silno važnost. Dal je nekaj bistvenih navodil, po katerih se more pričakovati, da bo konferenca rodila uspeh. Ponovno je opozoril svet na to, da se zastonj trudijo, kateri skušajo zidati hišo brez Boga in brez čuta za odgovornost pred Njim. Pozval je tudi ves verni svet, da obilno moli za uspeh te konference. Brez vodstva Sv. Duha nad glavami in srci onih, ki bodo odločevali na konferenci, se je resno bati, da zopet ne bo nič.

Katoličani v Ameriki so se dobro odzvali na papežev

poziv. Tudi naši škofje so se drug za drugim oglasili in dali navodila, kako naj njihovi verniki pripomorejo konferenci v San Franciscu do uspeha. Gotovo ste brali o tem in slišali sami, zato se ne bom spuščal v podrobnosti. Konferenca bo trajala menda precej tednov, ne bo pre-

ga je pri večerji vsem prebrala. Vsak je smel potem še sam kaj dostaviti ali lastnoročno pripisati. Oče Marko je navrgel samo svoj očetnji pozdrav in podpis.

Tiste dni so potem še več ko navadno govorili o Tonču in težko čakali odgovora na pismo. Nežica se je kmalu spet vsa razvnela za učenega dijaka. Kaj bo le pisal in kdaj pride zopet na počitnice? Gotovo bo znal praviti letos še vse bolj zanimive povesti ko lani. Ali bo spet učil v šoli?

Kakor nalašč so dobili odgovor ravno nasledno nedeljo. Tonče se je vsem in vsakemu posebej prav lepo zahvaljeval, odgovarjal na njihova vprašanja in navrgel mnogo dobrih nauk. Hvala Bogu, je končno povedal vsem skupaj, pritožiti se nima nič. Drugim dijakom gre mnogo slabše ko njemu.

Pri tej ugotovitvi so obstale Markove oči. Drugi so se bolj zanimali za ostalo vsebino pisma. Spet so se ves teden pogovarjali o dijaku, Slomšak je pa te dni le bolj poslušal. Na tihem je ugibal in uganil, kako je treba od tu dalje ravnati. Kako je pa zašumelo v četrtek opoldne, ko je čisto nepričakovano naročil teti Poloni in njenim pomočnicam:

"Pripravite te dni jerbas prigrizkov in kar se še najde pri hiši. V nedeljo pojdem pogledat Tonča in mu odpeljem. Micika in Nežica pojmeta z mano."

Če bi Goleževa le še kaj dvomila, zdaj je za gotovo vedela, da je na Slomu popolnoma doma. Ta hip ji je bil oče Marko vse — še svojo lastno mater bi zanj zamenjala. In — čudno! Takoj se je spomnila na pisani pas s Kalobja in si ga šla ogledat. Le za spoznanje je bil še prevelik, samo je bilo treba prestaviti zaponke, da se je lepše prijel. Marko je z zadovoljstvom opazil, da je prišla dekletu tudi ta reč na misel. Pa to je bila najmanjša stvar v teku velikih priprav za pot v Celje. Bilo je malo časa in vsi so morali poprijeti z besedo in delom, da je naslednja nedelja prišla v polni meri na svoj račun.

(Dalje prihodnjič.)

pozno, če na tem mestu tudi naš list toplo priporoča, da naj naši naročniki "šturmajo nebo" za blagoslov na one, ki bodo imeli v rokah odgovornost za uspeh San Francisca.

Hitlerjev dokončni poraz bo menda že dovršeno

dejstvo, ko boste te vrstice brali. Tudi vojna zoper Japonce gre dosti dobro, pravijo. Nihče se torej več ne boji, da bi popolna zmaga ne bila na strani Zaveznikov, posebno naše nove domovine Amerike. Hvala Bogu, da je tako. Vse to bi ne bilo mogoče, ako bi Zavezniki ne delo-

vali na bojnih poljih tako tesno skupaj kakor so in bodo brez dvoma do konca. Še bolj kot zmaga v vojaškem pogledu je pa potrebna tesna skupnost med Zavezniki v vprašanih svetovnega miru.

Ako bi bila naša Amerika tista, ki bi namenoma ali le iz neprevidnosti rušila svetovno slogo, bi si mi ne smeli zakrivati dejstev in bi morali grajati tako postopanje Amerike. Toda, hvala Bogu, lahko rečemo, da Amerika vsaj v glavnih zadevah gre pravo in pošteno pot. Lahko smo nanjo ponosni. Videti je, da se krepko drži mednarodnih pogodb, ki jih je vzela nase na konferencah vse do Jalte, in se ne vda nobenemu pritisku, da bi zatajila, kar je kdaj nase vzela. Na drugi strani se drži tudi takih svetovnih pogodb, kakor je na primer postopanje z vojnimi ujetniki. Čeravno Amerika dobro ve, da Nemčija prelamlja vse take mednarodne pogodbe, se vendar ne da zapeljati, da bi jih začela še sama prelamljati. Vest vendar še nekaj velja v ameriški javnosti. Morda se to početje Amerike ne bo takoj izplačalo, prej ali slej se pa bo. Bog ne plačuje vsako soboto, kadar pa plača, plača pošteno.

V marčni številki v enem izmed člankov je bilo zapisano: "Najbrž boste v kratkem od druge strani slišali o kaki posebni kazni nad — 'izdajalcem Rožmanom'..." Ko to pišemo, o kazni sicer

še ni poročila, že je pa tu poročilo o obsodbi nad "izdajalcem Rožmanom". New York Times poroča, da ga je Titova vlada v Belgradu javno kot takega obsodila. Druga ni bilo pričakovati. Mi smo v marčni številki razložili našim naročnikom, kako je z Rožmanovim "izdajstvom". Vsiliti prepričanja ne moremo nikomur, pojasnila lahko damo. Vsak naj sam presodi poročila in si ustvari sodbo, toda po svoji vesti, ker je vsakdo pred Bogom odgovoren, kako sodi o bližnjem. Kako ste naši naročniki naše pojasnilo sprejeli, ne vemo mnogo. Kolikor vemo, nam pa ni nihče ugovarjal. To je znamenje, da smo na splošno ustregli.

Med tem smo prejeli dolga nadaljnja poročila. Razni slovenski begunci, ki so sedaj v Rimu, so na drobno znova opisali vse težave in bridkosti, ki gre skozi naša stara domovina. Posebno natančno je vse popisal dr. Ciril Žebot in to v imenu vseh ondotnih Slovencev. Zdaj nam je še vse bolj pojasnjevalo, koliko je poleg drugih Slovencev, katoliških, liberalnih in socialističnih, na stvari "kriv" škof Rožman. Naj se mu zgodi, karkoli, naj ga ves svet blati in pljuje nanj, mi bomo vedeli, da ni niti izdajalec niti zapeljivec slovenskega naroda. Saj še ni vseh dni konec. Mnogi so šli že v grob pokriti s sramotivami svojih najbližjih, pa čas je razkril njihovo poštenost in njihovo ime je zblestelo v čisto drugačni luči.

Eno poročilo dr. Žebota je jako dolgo in izčrpno. Dajajo tudi potrebne dokaze in sam s svojim imenom jamči za resničnost celotnega poročila. Kdor bi dotično poročilo bral, pa naj je bil še tako zastrupljen od nasprotne propagande, bi moral kolikor toliko spremeniti svoje morebitno sovražno stališče do škofa Rožmana. Tisti, ki so ono poročilo prejeli, so seveda vedeli, da naši verski nasprotniki ne bodo sprejeli nobene besede in nobenega dokaza iz onega poročila. Oni so pač zapriseženi nasprotniki katoličanstva in jih preveč veseli, da je škof Rožman danes pred svetom tako — umazan! Večjega veselja bi jim nihče ne mogel napraviti, zato ni upati, da bi oni pred smrtjo svoje stališče do škofa Rožmana spremenili.

Upati je pa bilo, da bi Žebotovo poročilo prav prišlo katoličanom, ki slišijo vso strupeno propagando proti Rožmanu, ni jim pa znano, če je tudi dobro podprta, oziroma če so v tej deželi znane tudi misli onih, ki stoprocentno drže s škofom Rožmanom. Radi tega se je odločil Fr. Julij Slapšak v Clevelandu, da bo dal objaviti Žebotovo poročilo v Glasilu KSKJ, kjer bo najhitreje in najlažje prišlo pred oči največjega števila katoliških ameriških Slovencev. Prvi odlomek poročila je Glasilo KSKJ tudi res prineslo, drugega je pa urednik Ivan Zupan vrnil Rev. Slapšaku, češ, da "nikakor" noče naprej objavljati. In vendar ni bilo

drugega v mislih Rev. Slapšaka kot želja, da naj pride poročilo pred oči naših ljudi, potem naj pa sami sodijo.

Ko je bilo tole že stavljeno in prirejeno za tisk, je prišlo zagotovilo, da bo Glasilo tiskalo tudi nadaljnje odlomke onega poročila, zato smo nadaljnje besede, ki so stale na tem mestu, vzeli iz tiska.

IZ PISEM MISIJONARJA PIRCA (Nadaljevanje)

V pismu z dne 2. marca 1843 piše g. Pirc takole:

"Lansko leto sem prehodil več kot 300 milj dežele in večkrat sem bil v smrtni nevarnosti. Obhodil sem vse svoje misijonske postaje ob Gornjem jezeru in zopet več kot sto divjakov krstil. Z dovoljenjem sem spomladi odrinil iz Krivega drevesa. Še pred mojim prihodom v mesto Grand Portadž se je zbralo več kristjanov in divjakov, ki so stopili z menj v ladjo, in srečno smo se pripeljali do Reke golobov ali Omini Sibi, kjer sem na pripravnem mestu blagoslovil zemljo pod banderom sv. Križa. Tako sem vnel svojim Indijancem srce za novo misijonsko postajo.

"V treh dneh je bil posekan precej velik gozd in tla oglašena. Potem smo postavili več šotorov in prostorno cerkev in brezovega lubja, olepšano s cedrovimi vejami. Za Indijance sem kupil veli-

ko mrežo, ki so jo vrgli vsak večer dvakrat v vodo tam, kjer se izliva reka v jezero. Vjeli so v svojo mrežo toliko dobrih rib, da so se mogli vsi vsak dan do sitega najesti. Potem sem začel svoje divjake pripravljati za poljedelstvo.

“Za en cel mesec smo opustili vse zidarsko delo in smo se lotili obdelovanja polja. Več lepih otokov v reki smo posadili s krompirjem, koruzo, graham, fižolom in raznimi slovenskimi povrtnimi semeni. Tukaj sem moral vsakemu ukaželnemu delavcu posebej pokazati vsako delo s svojimi rokami. Kmalu pa sem se moral čuditi njihovi pridnosti in pripravnosti.

“Ko so delo končali, so dali vsakemu otoku in vsakemu polju ime v spomin prvega pridelka. Na primer: Krompirjev otok, Grahov otok, Tobakov otok, Cvetlični otok — in tako dalje. Potem smo jeli zopet gozde izsekavati in staviti veliko cerkev iz trdega lesa in sicer s pomočjo na-

jetega tesarja. Nismo je pa mogli skonstruirati do jeseni. Le šolo in nekoliko koč smo dovršili in tako postavili začetek novi vasi.

“Z dvema kravama, štiri mi prašiči in 12 kokošmi smo postavili tudi temelj živinoreji. Iz svojega sadnega vrta v poprejšnji postaji sem bil prinesel več drevesc in nekaj žita za seme. S temi reči smo začeli polje obdelovati. Akoravno sem imel veliko opravkov in posvetnih skrbi, vendar nisem zanemarjal verskega in šolskega pouka. Vsak dan sem učil gotovo vsaj dvakrat, zjutraj in zvečer. V cerkvi vse ljudstvo, v šoli pa 60 otrok. Tudi krščeval sem skoraj vsako nedeljo po službi božji in tako množil krščansko čredo.

“Poletje mi je poteklo v srečnih misijonskih opravkih, kar prejmem v jeseni list od svojega škofa, ki me je povabil nazaj v Krivo drevo. Indijanci ottavskega rodu so ga prosili zame. Z nobenim drugim misijonarjem jim ni mogel ustreči.

“Z veliko žalostjo sem vzel slovo od svojih novih Indijancev. Dne 15. vinotoka sem se odpravil na pot v svojem čolniku po ravno tisti reki, ki sem po njej prišel v te kraje. V 53 dneh sem prišel nazaj v Krivo drevo, in sicer sem dospel dne 8. decembra 1842.

“Težka je včasih pokorščina in tudi meni ni bila lahka, zlasti v tako poznem letnem času. Moral sem trpeti strašne viharje in neizrečeno hudo zimo — pod milim nebom. Moje življenje je bilo večkrat v smrtni nevarnosti. Pa med velikim trpljenjem mi je pripravil Gospod vendar tudi srčno veselje. Nekega dne namreč pride divjak, ki je bil zavohal dim od ognja čez dve gori daleč, s svojo ženo in štirimi ljubeznivimi otroci k meni in me prosi, naj mu kaj povem o Velikem Duhu in ga poučim v krščanski veri. Z veseljem sem spolnil njegovo željo. Dva dni sem jih učil, potem sem jih krstil, njega in ženo pa še cerkveno poročil.”

DOLENJSKA ŽELEZNICA

VKATERI vasi ima Burovžev Martin svojo rojstveno pravico, ne smem povedati. Še celo tega ne povem, kam pošilja otroke h krstu in kam nosi davke. Toliko pa že lahko razodenem, da preobrača s svojo Marjeto tisti kos slovenske zemlje, koder je malo vode in dosti vina.

Ni še dognano, v katerem slogu je zidana njegova hiša. Oslovski hrbet pri tramovih, ribji mehur pri oknicah in gotski nosovi ob pristrežju spominjajo

na pozno gotiko. Vendar se njegov letopisec potegne rajši za “rokoslog”. Zakaj zaplankani fasadi s tolikimi okraški in lizetami, z mnogokotno rozeto v sredi, bogato obložena slamnata streha s predivom in deskami, leseni hodnik v podobi galerije, zidane in lesene stene s tolikimi konzolami, četverokotna, jednostavna okna in bujne slike med njimi dokazujejo, da mora biti Burovževga Martina stavba iz prejšnjega stoletja. Slike je delal domači umetelnik, kažejo ti farnega patrona sv. Florijana, sv. Martina in sv. Margareto. Da pa opaze-

valcu ni potreba svetnika ugibat, zapisano je pod vsako podobo s ciklopskimi črkami: To je sv. Florijan itd.

Burovžev Martin je vreden tega bivališča. Ko se je priženil na to zemljico, ki obseza poleg hiše in vrta še dve njivi, odšel mu je njegov oče — zdaj ga je že slana vzela! — na roko dvesto starih dvojač, ki zdaj veljajo po šest grošev, dva križavca pa jeden šmarni tolar.

In njegova Marjeta? Hvaliti jo in vodo v Savo nositi — to je jedno. Pridna je kakor mravlja in povija mu take otroke, kakor bi mu Bog pošiljal angeljčke z nebes. In pa toliko! Saj bode še s pratiko prišel v zadrego.

Skregala sta se le dvakrat, kar prebivata pod jedno streho. Jedenkrat sta prišla navskriž, ker je Marjeta hotela, da pusti na njivi za zelnik pet krajev, Martin pa je bil samo za tri. Drugič pa sta se sporekla neko nedeljo zjutraj, ko je Martin hotel iti neobrit v cerkev.

— Kakšen si pa? Brž se pojdi obrit!

— Danes se ne brijem, ker je nedelja.

— Kaj pa poreko ljudje?

— Saj se tudi ne brije Stopnikov Andrejče, ki je prišel iz Amerike!

— Kaj se sklicuješ na tega, ti pošast ti grda! Uh, še kleti moram zavoljo tebe!

— Bodem se že, no, sitnost sitna!

— Po "gospodih" se vzgleduj, ne po tem Andrejčetu! Le poglej, kako so gospod Šimen zmerom lepo obriti.

In s tem je Marjeta zaprla Martinu sapo. Vendar se je večkrat pokesala, da ga je zmerjala s pošastjo.

Sicer pa so prijetno tekli dnevi življenja Burovževemu Martinu. Ko bi ga sam cesar povabil na Dunaj, težko bi se ločil od svoje zemlje in kar je na nji; ni mu prišlo na misel, da se utegne komu drugemu boljše goditi. Takih reči pre-

mišljevali ni utegnil in najbrže bi se mu zdelo brezuspešno ali celo nespametno.

Sedaj pa treba, da se predstavi "deus ex machina" naše povesti.

Naenkrat se raztrobi po vasi grozna novica, ki je spreletela kosti in mozeg vaščanom, nekaterim celo možgane: "Železnico bodo napravili pri nas; ravnno mimo naše vasi bo tekla."

To je bilo govorice, laži in resnice! Nekateri so se norčevali, nekateri zabavljali, nekateri kleli, nekateri smejali. Ko bi bila železnica živo bitje s prosto voljo, gotovo bi se branila z vsemi štirimi te vasi. Kdor je imel kaj zemlje, bal se je, da mu jo vzamejo za železnični tir. Kdor ni imel nič svojega, veselil se je, da nič ne izgubi. Drugi zopet so uganili, da jim bode železnica več škodovala, kakor koristila, nekaj bolj skritih in redkih pa je proglasilo železnico na ravnost za peklenščkovo maslo. Toda stenografičnega zapisnika še ni v aktih županijskih in zato nam je mogoče zabeležeti le konec glavne debate, ki se nam je slučajno otel pozabljivosti. Skrekov Bastelj, ki je veljal za modrega, oglasi se raz ograjo županovega vrta, kjer je sedel:

— Železnico ne maramo, pa je!

— Jaz ne dam svojega sveta, oglasi se drugi, ki sedi na skladovnici županovih drv.

— Jaz tudi ne, pritrdi tretji, ki je ravnokar odtrgal rmeno hruško raz drevo in položil na zobe.

— Kaj pa, če nas gosposka prisili? popraša pomenljivo oče župan, sedeč na stolu pod hruško.

— Ne more nas. Svet je naš, kar je našega, oglasi se zopet Bastelj raz ograjo. —

— Tako je! Bastelj je pravo povedal, ponavljajo drug za drugim. Skrekov Ba-

stelj pa zakliče županu:

— Sedaj pa prinesi kaj mokrote, da železnico speremo.

To je bila beseda županu po volji! Zato tudi on pritrdi Basteljevi besedi o železnici. Iz župana je postal natak.

Pri podrobni debati, ki se pa ni vršila pod hruško, ampak v hiši, čulo se je še marsikaj zanimivega. Oče župan je točil, močje so močili grla, in jezik se je razvozlaval. Ugibali so tudi, kod ravno pojde železnica?

— Burovžev Martin bo najbolj revež, oglasi se Bastelj.

— Zakaj pa ravno on?

— Zato, ker bo izgubil njivo, nekaj vrta in hišo.

— Ni mogoče!

— Potlej sem pa jaz tudi v nevarnosti, oglasi se Martinov sosed.

— Kaj pak! Pa če ti tudi puste hišo, vendar bode tvoje poslopje vedno v nevarnosti radi ognja.

— Lejte no, lejte! To je pa res, če je le res.

— Kar je res, je res. To je tako gotovo, kakor amen v očenašu, oglasi se tretji.

— Saj še ni bilo merivca le-sem!

— Kaj meniš, če ga ti nisi videl, da ga ni bilo? Pa ne jeden, trije so bili. Jaz sem jih pa videl.

— Ali Martin že kaj ve za to?

— Naj ve, ali ne! Polovica njegove hiše je že šla rakom žvižgat, reče Skrek.

— Druga polovica pa ribam gost. Ko sem bil zadnjič pri sodnji zavoljo nekega odpisa, povedal mi je tisti pisar, ki tam piše, da je že vse narejeno. Še plačevali bomo, pa debelo!

— Drugo je vse trdno, samo to ne, Tonče, ali si ti resnico povedal, odgovarja novemu govorniku pikro Martinov sosed.

In Tonče je vzel svoje besede na dušo.

— Ali bi se dalo kaj pomagati?

— Bi se, bi se, odgovarja Bastelj, ali kako, tega ni hotel povedati, vsaj tačas ne. Pomignil je z očmi in pogledal na mizo pri durih, kjer je sedel samo neki tujec. Oče župan jim je pozneje povedal, da je agent za vino in špirit.

* * *

Burovžev Martin in njegova polovica sta sedela tistega večera pred hišo; on na tnalu, ona na pragu, otroci pa so se igrali in skakali okrog njiju. Zadovoljnost in sreča se je brala na vseh obrazih. Oče ravno pripoveduje najstarejšemu sinu Martinčku, kaj je tam za ono goro, ki je tako visoka. Martinček si je želel prilezti na ono goro, češ, da je tam prav blizu nebes.

— Ali, Martinče! v nebesa se pride tako hitro iz naše hiše, kakor z onele gore.

— Potlej sem pa že rajši doma, oče! V tem se približa sosed.

— No, Martin, kaj nisi še nič slišal, kaj bodo napravili z nama?

Martin razteguje oči in usta in reče zamolklo:

— No, kaj neki?

— Le dobro se je naglej, hiše svoje! Še ta teden jo bodeš gledal, potlej ne več.

— Kaj ne poznaš sosedovih, Martinček? Saj vendar vidiš, da se šali, vtakne se vmes Marjeta.

— Nič navlaš danes, Marjeta! Samo resnico pripovedujem.

— I kaj pa je?

— Vse smo zvedeli, prav vse. Železnice se ne ubranimo. Grahariju je pravil neki škrije oni dan, da je že vse zmerjeno. Prav zraven moje hiše pojde ta vrag. A ti si se nam najbolj smilil.

— Jaz — smilil? Zakaj?

— Kaj pa je, za pet svetih ran!

— Kar je, to je. Čez vašo njivo pojde železnica in še pol hiše ti bode požrla.

Tako, kakor sedaj-le, ustrašil se ni Burovžev Martin niti takrat, ko so ga nekoč po zmoti orožniki uklenili. In Marjeta njegova je bila bolj prestrašena kakor takrat, ko ji je Marjetica, najstarejša hčerka, padla v vodo.

— Oh — oh! Naša hiša je proč! Otroci, ali slišite?

In otroci so jokali, ker je jokala mati, a zakaj, vedel je morebiti le Martinek.

— Mati! Ali bodo vzeli tudi tega-le Martina z zida? popraša jokaje Martinek.

— Bodo ga, bodo!

— Pa našo njivico! Oh, kako lep ječmenček je ..., tarna oče. Kam se obrnemo potlej?

— In tepka pojde rakom žvižgat, pridene sosed.

— Moj peteršiljček, pa meta in semenska repica, vzdihuje mati.

— Za naše žulje se bodo pokali. Kmet je res revež, toži Burovž sosedu.

— Martinec! Pojdi, pojdi h gospodu šimnu, da ti kaj nasvetuje! veli mu žena.

— Aha! Gospod drži z gospodo. Kaj misliš, da ne vem?

— Oh, saj so tako dobri! Gotovo bodo pomagali.

— Veš kaj, Martinec, poseže vmes sosed, merivca se drži! Ta ima vse v rokah. Roko mu stisni malo, pa je. Rad se bode udal.

— Ta pa ta, sosed! Bog ti povrni ta svet. Ako to ne pomaga, potlej je vse prazno.

Sosed se poslovil. Burovževi pa se nekoliko potolažijo.

Skrekovega Bartlja je Burovž obiskal

še tisti večer. Ta mu je vse razložil, kako se je treba Martinu vesti, da se mu posreči nameravani poskus. Spal pa je Martin tisto noč prav malo in še drugo in tretjo noč ne dosti, zakaj neprestano je mislil, kako bi pregovoril pričakovane merivca. Ostali vaščani so inajali z glavami in sklenili tako, da naj bi Martin vsekako podkupil merivca, ako se bode le dal.

V četrtek po tisti razburjeni nedelji pokaže se res merivec v vasi. Oblastno hodi po vasi, poprašuje sedaj tega, sedaj onega, ogleduje hiše in vrtove, njihve in travnike, naposled pa obstane pred hišo vaškega župana, ki stoji na pragu praznično oblečen, brez pokrivala na glavi, ter neprestano upogiba svoj trdi hrbet pred "žolnirjem".

— Vi ste župan, kaj ne? nagovori ga prišlec.

— Aha, gospod žolnir!

— Kako pa me poznate?

— I, kaj bi ne poznal takih gospodov? Saj sem bil že dostikrat v njihovi družbi.

— Ali se bode pri vas kaj dobilo za kosilo?

— Bode, bode, gospod žolnir! Kar noter stopite!

Merivec stopi v izbo in sede za mizo, z belim prtom pogrnjeno. Drugi domači so se skrivali, le mati županja je prišla parkrat v izbo, rdeča kakor kuhan rak.

— Saj sem dejala dedcu, naj sam nosi na mizo, jaz si ne upam v izbo. V kuhinji se človek tako pomaže. Pa je le dejal, da se moram jaz tudi pokazati gospodu.

Merivec se hudomušno nasmeja preprostosti matere županje ter odgovori:

— Kajpak, kajpak!

A županje ni bilo videti kmalu v izbi. Oče župan je moral biti tudi natakár,

dasi bi bil danes rajši prepustil hčeram ali vsaj ženi ta posel. Merivec je razgrinjal svoje papirje, rekel županu to in ono, a oče župan je pritrdil vselej z običajnim: aha!

Naposled pa se je vendar drznil poprašati žolnirja:

— Vi pač veste, kod pojde železnica. Poveste pa neradi, kaj ne?

— Brez skrbi bodite, oče župan! Nič žalega se vam ne bode zgodilo.

Ta beseda je župana tako razveselila, da bi bil najrajši ob tla poskočil. In ko merivec vstane izza mize ter seže v malho, kakor bi hotel plačati, prehit ga župan:

— Nič ne iščite, saj še pridete!

In merivec pove jako zadovoljen, da pride popoldne zopet južinat.

Nato odhiti po vasi in se ustavi koncem vasi na vogalu Burovževe njive. Hitro vtakne v zemljo dva kolčka in napelje motoz od konca do konca. Še predno pa je hotel zabiti tretji kolček ravno na sredi Burovževe njive, prihiti Martin, ki ga je gledal do sedaj z ženo in otroki pri oknu, ter ga povabi, da stopi za trenotek v hišo.

— Ej stopite, stopite no malo v hišo! Saj vem, da vam je vroče in da ste žejni, kajpada!

— Sedaj nisem potreben, oče!

— Le idite le: ne bode se kesali! Nekaj prav posebnega vam imam povedati.

— Kar povejte tukaj!

— Ne maram, da bi naju kdo gledal.

Merivec se nasmeje dobrohotnemu Martinu in stopi za njim v hišo.

Komaj pa prestopi prag, že ga obstopijo vsi, oče, mati in otroci. Na kolena pokleknejo pred njim in ga zaprosijo s povzdignjenimi rokami:

— Milostni gospod, usmilit se nas!

— Vstanite, reče merivec v zadregi.

Martin vstane in mu reče:

— Prošnjo našo lahko uslišite. Ne merite železnice čez našo njivo! Saj vam radi plačamo, kolikor hočete.

Merivec pogleda okrog sebe in skozi okna, da bi videl, ima-li kaj poslušavcev. Martin in žena pa mu oba pripovedujeta vso zgodbo o njivici in vrtu ter tarnata, kako hudo bi bilo za njiju družino, ako bi morali zapustiti hišo.

— Saj bodele dobili plačano.

— Ali vi lahko naredite, da ostanemo v svoji hišici in pri svojih njivah.

— To je težka reč, ljubi moji!

— Nihče ne zve o tem. Le povejte, koliko bi radi?

— Ako res nikomur ne poveste?

— Še nikoli se nisem pridušil, zdaj-le se pa bodem. Kaj ne, Marjeta, da se smem? Lejte, gospod . . .

— No, petindvajset goldinarjev mi dajte, naj bode, ker se mi smilite.

Ali Martin še ni bil vesel, dasi so žena in otroci že hvalili dobrega žolnirja. Šel je iz izbe po denarje. A kakor je štel, naštel je samo petnajst goldinarjev.

— Gospod, petnajst jih imam, deset pa jih dobite, kadar prodam telička. Ako ne verjamete, pa telička vzemite!

— No, naj bode! reče merivec in spravi denarje v svojo listnico.

Nato vtakne v usta malo cvrtja, katero je mati pripravila, in izpije kozarec domačega tepkovca ter odide iz hiše.

Kolčke in motovz zgane in spravi v svojo torbico in stopa počasi za vrtovi do županove hiše.

Seveda so ljudje kukali povsod pri oknih in Martinovemu sosedu je bilo močno žal, da ni posnemal svojega soseda.

Burovževe so ljudje popraševali, a

Martin in Marjeta sta migala le z rama-ma in odgovarjala:

— Ne smeva nič povedati.

Otroke pa sta tisti dan priprla v hiši, da ni mogel nihče do ljudi. Toda Martinek je zaklical pri oknu zvedavi sose-di:

— Botra! Naše hiše že ne bodo podr-li. Oče so dali za to veliko denarja...

Merivec pa je južinal pri županu. Po južini popraša, ali bi se dobil kak vo-znik, ki bi ga odpeljal v mesto.

Župan mu ponudi svoj voziček. In ko merivec pove, da pride še več dni sem-kaj zaporedoma, reče oče župan, da mu rad vselej postreže s svojim vozičkom.

Ko stegne merivec roko po listnici, reče mu župan, da ni treba: Saj lahko še pridete!

In tako je ostalo.

Malo pozneje odvede županov hlapec tujca v mesto. Četrť ure pred mestom pa stopi merivec z voza in reče hlapcu:

— Sedaj pa le obrni in se vrni domov. Jaz imam še nekaj opravka v ti-le vasi. Ta-le papir pa daj Burovževemu Marti-nu, veš?!

Hlapec obrača na sredi ceste, a ni do-bre volje in robata kletvica se mu iz-muzne izza zobne ograje. Nič evenka mu ni palo v roko.

Gospod merivec pa krene s hudomuš-nim obrazom po stezi, ki vede narav-nost v gozd.

Ko hlapec doma pripoveduje svoje dogodke in izroči županu rahlo zalep-ljeni papir, pošljejo takoj po Burovže-vega Martina.

— Na, to-le ti je prinesel naš Jože od merivca.

— Kaj je neki?

— Najbrže kaka mapa ali ka-li? Ti že bolje veš, ker sta tako znana z meriv-cem.

Te besede županove spravijo Marti-nu vso kri v glavo. Počasi razmota papir in ga ponudi županu:

— Na, beri! Jaz ne znam.

Župan bere, kar je pisano na papirju. Njegovo rdeče, okroglo lice nakrat oble-di kakor zid. Papir mu pade na tla.

V izbi pa je bilo dosti pivcev in ne-pivcev, ki so radovedno pričakovali, kaj jim pove pisani list? Tudi Marjeta je pripeljala svojega Martinka za roko in prinesla svojo Katrico v naročju za možem.

Župan se vsede k peči na klop.

— I, kaj pa je takega? poprašujejo vsi radovedni.

Županov fantek pa pobere papir in reče:

— Bom pa jaz bral.

— Le beri, Tonček, le! nagovori ga Marjeta.

In Tonček začne počasi skladati črko za črko.

— Ata, kakšna pa je ta-le črka? Te ne poznam.

— Vsaj preberi nam, kaj je, reče žu-panja možu in potegne papir fantku iz roke.

— Jaz ne morem. Kdo drugi naj be-re! odvrne župan.

— Tonček, pojdi po Skrekovega bo-tra, pojdi! Reci, naj brž pridè!

Bastelj prihiti nemudoma, prebere papir v jedni sapi in začne se porogljivo smejati:

— Ta nas je pa dal! O ti preklicana matika ti! Kdo bi si mislil? Koliko si mu pa dal denarja, Martine, da je tako ve-sel?

Vsi osupnejo. Burovža in njegovo že-no spreletavajo vse barve.

— Ti, županja, vzemi Burovški otro-ka iz naročja in vsede naj se, da ne o-

mahne. Ti, Martin, pa se nikar ne ustrašiš preveč! Sedaj pa poslušajte!

Tako ukazuje Skrekov boter in potem bere:

Preljubi bedak! Ko to pismo prebereš, nikar si ne ubijaj glave, kako bi dobil nazaj tistih petnajst goldinarjev, ki si mi jih danes izročil, kar potrjujem. Železnica pojde brez mene in brez tebe. Zahvaljujem tudi tvojo ženo za cvrtje in tebe za tepkovec. Županu povej mojo zahvalo za prijaznost in županji za postrežbo. Tudi žandarjem lahko naročiš, da me gredo iskat, ako nimajo drugega dela. — Ako ima še kdo kaj preveč denarja, le naznanite mi, pridem kmalu.

Vaš

merivec.

Pisatelj ima le še dostaviti, da je oni agent, ki je bil tisto nedeljo v županovi krčmi, drugi dan v mestni krčmi pripovedoval, kar je slišal pri županovih. Nekki lopov je to pripovedovanje poslušal in se s to novico okoristil tako, kakor ste ravnokar čuli. — Burovžev Martin pa še čaka železnice.

V. H.

Kadar bob cvete, še pes svojega gospodarja ne pozna (tako je lačen).

Kadar je dosti bolh, bo polna ajda.

Kadar je malo sadja, je rada griža (ker so ljudje lakomni na sadje in ne počakajo, da dozori).

Kadar je žakelj poln, pa se razveže.

Kadar konja lovijo, mu ovsa molijo, kadar ga pa ujamejo, mu dajo pa z bičem.

Kadar mačke ni doma, so brez skrbi miši.

Kakor se kosa brusi, tako se kosi.

ČIST BODI ROD!

DANES govorijo veliko o lepoti človeškega telesa! Da, človek je krona stvarstva, pa ne radi svoje telesne, marveč radi svoje dušne prednosti. Ljubka je zlatokodrasta otroška glavica, očarljiv blesk širokorazprtih otroških oči, sveža njegova brbrava rdeča usteca; — a vse to je malenkost v primeri s tem, da se oblikuje v brezmadežnem telesu svetišče, ki naj postane trajno bivališče Boga najvišjega!

“Odkrit pogled razodeva čisto srce,” veli star pregovor. Toda dušna lepota se nikjer lepše ne odraža, kakor v pogledu nedolžnega mladeniča. “Blagor čistim v srcu, ker ti bodo Boga gledali.”

Globoka misel se skriva v dejstvu, da imenuje ljudska govornica nedotaknjeno, očarujočo in osvežujočo lepoto narave “deviško”. Tako govorimo o “deviških” snežnih poljanah, o “deviških” vrhovih mogočnih gorskih velikanov, o “deviških” pragozdovih, katerih se še ni dotaknila sekira. Molk, pobožnost in sveti strah, ki nas prevzame ob pogledu na “deviške” krasote narave, se podesetori, če nam pride pred oči mladenič z deviško dušo. Človeku se zdi, kakor bi slišal skrivnostni glas, ki pravi: “Sezuj čevlje, govori le spoštljivo, kajti tu je svet kraj neskajljene harmonije med dušo in telesom, med dušo in jenim Stvarnikom.”

Občuduj v njem veselje do življenja, pripravljenost za delo, radost, veselje in ono cvetočo pomlad, ki mu odseva iz ognjevitih oči kakor nebeška himna. V nadebudnih mladih letih se sproščajo iz dneva v dan sveže sile; duša drhti v svetem pričakovanju. Neomadeževano ohranjena, premagana in na duhovno polje speljana spolna sila je mogočen vrec, ki iz njega črpa novih moči za dejanja, ki zahtevajo močastosti in velike odločnosti. Močna volja do življenja, ognjevit načrti in naklepi pričajo o tem. Isto potrjujejo tudi zgledi resnih, za kulturo človeštva velezaslužnih mož. Ni dvoma, da ima spolna zdržnost skrivnostni in blagodejni vpliv na vse naše duhovno

udejstvovanje. Na drugi strani pa vidimo, kako — žal — številni mladostneži, ki so zašli na stranpota in zapravili boljši del svojega duha in moške moči v nenravnosti, preživljajo zgodaj ohromelo življenje, ki je polno tope in trpke brezbržnosti. Mladeniču, ki se zna premagovati in se ne izgublja v mlakuži nenravnosti, utriplje srce od veselja; njegove plave oči blešče kot spominčice ob rajskih potokih in njegove sile se napenjajo pod pezo načrtov in nalog, ki ga čakajo in mu jih je začrtala božja Previdnost, katera mu daje bit, rast in smisel. Spolni izgredi razdirajo; zdržnost pa daje duhu in organizmu svežost in življensko silo. Lažje naloge za takega mladeniča ni, kakor je spolnjevanje najvišje zapovedi: "Ljubi Gospoda svojega Boga, z vsem srcem in vso dušo in vsem mišljenjem!"

Divje bobni gorski potok med skalami. Če se sprosti, povzroči ogromno škodo. Človeški um mu pa napravi ovire in ga spelje čez jezove; Med trdnimi stenami jeklenih cevi ga vtesni in zводи na turbine, in glej čudež: — sicer razdiralna prvočna sila se pretvori v svetlobo žarnic in v gonilno silo ropotajočih strojev. Taka divje bobneča naravna sila je tudi spolni nagon, ki je sicer dar božji in ima svoj smoter; kajti vse, kar je Bog ustvaril, je dobro in lepo! Nevaren postane ta dar božji, če ga zlorabiš, če pušiš, da se sprosti (po tvoji krivdi); takrat ti uniči ves idealizem, veselje do dela, dušo in telo. Če ga pa brzdaš do onega časa, ko po vzvišenih Stvarnikovih načrtih v zakramentu svetega zakona služi svojemu namenu, bo postal sicer razdiralni spolni nagon vir sončnega in blaženega družinskega življenja.

Čistost duše daje človeški volji zmagovito moč nad vsako nizkotnostjo, zato je čistost pravi temelj kremenitega značaja. Čistost ustvarja značajne može. Kdor je premagal samega sebe, tega nihče več ne bo premagal! Junaški mučenci-spoznavalci prakrščanstva so živeli lepo deviško življenje; in prav to življenje jim je pripomoglo do častne zmage, da se imenujejo "virgines et martyres" — deviški mučenci.

V Luzernu stoji krasen spomenik (Thor-

valdsenovo delo) na čast onim Švicarjem — 700 jih je bilo — ki so padli kot telesna straža nesrečnega francoskega kralja Ludovika XVI. (Ko je navalila besna množica in narodna garda na kraljevski grad, so se pogumno postavili v bran. Ko pa je kraljeva družina med špalirjem vladnih čet pobegnila v parlament, se je besna množica vrgla na švicarje in jih poklala.) Spomenik ima globoko značilen pomen: Umirajoči lev brani z desno nogo grb Bourbonov (tri lilije na modrem polju), pod levom pa je napis: "Helvetiorum fidei et virtuti, "Zvestobi in pogumu Švicarjev".

Sinko moj! Tudi v tvoji duši dehti lilija čistosti; če jo ohraniš, ti sicer ne bo stavil Thorvaldsen spomenika, marveč bo tvoje plačilo: urejeno in blaženo življenje že na tem svetu...

Krasen razcvet upapolnega mladega življenja! Upi, želje in čustva človeške duše, ki je rojena za večnost, se vzpenjajo v nebeske višine! O kako lep je čisti rod! Ni je cene, ki bi bila vredna zdržne duše. (Sirah 26, 20.)

Čistost duše je vir vsega lepega, vzvišene in plemenitega. "Blagor čistim v srcu, ker ti bodo Boga gledali." "Okoli ni videlo in uho ni slišalo in v človekovo srce ni prišlo, kar je Bog pripravil njim, ki ga ljubi-jo" (1 Kor 2, 9 — in so — čistega srca.

